



V vojnah ni priznanja, ne pomehkuženja, ne usmiljenja. Ko so Japonci šli v to vojno, so bili vzgojeni za ubijanje in se ravno po navodilih Gornja slika predstavlja japonske vojske nekje na Kitajskem, ko se zabavajo z bajoneti nad ubitimi kitajskimi vojski.

Med to in prvo svetovno vojno so velike razlike

SKORO VES SVET SEDAJ AKTIVNO V VORBI. — EVROPA PORAZEN KONTINENT. OSTRI SPOPAD NA ŠTIRIH DELIH SVETA. — VSA VZHODNA FRONTA V OGNJU

Edina enakost ali sličnost med sedanjo in prvo svetovno vojno je, da se Nemčija v tej kakor v prvi bori na tujih ozemljih. V prejšnji je udrila ruska armada v vzhodno Prusijo in v nekatere druge nemške kraje, v sedanji pa ni bila Nemčija še od nikoder invadirana.

V prvih mesecih prejšnje vojne je ruska armada udrila v Galicijo in na madžarska tla. V sedanji tega še ni mogla.

Vsa Evropa pod Hitlerjem

V vojnem konfliktu 1914-18 je bila Nemčija blokirana na morju in na suhem. Borila se je na zapadni in na vzhodni fronti in pomagala Avstro-Ogrski v vojni z Italijo in z invazijo v Srbijo in v Rumunijo. Največje bitke pa so se vršile na zapadni fronti, kjer je bila vojna tudi odločena.

V sedanji vojni je v Evropi bistveno le ena fronta, namreč vzhodna. Borba oboroženih sil je tu večja kot kjerkoli prej v zgodovini.

Velikanska prednost Nemčije v sedanjem konfliktu je, da si je podjarmila zlepa ali s silo domalega vso Evropo. Tudi kar je v nji še nevtralnih dežel ji morajo služiti. V prejšnji vojni se je borila s Francijo in Italijo do konca. V sedanji je Francija poražena in ji služi, Italija pa je nemška zaveznica. Danske, Norveške in Nizozemske Nemčija v prejšnji vojni ni napadla. Sedaj so vse tri njena posesti, vrh tega direktno ali indirektno vse druge dežele v kontinentalni Evropi, razen Švice, Španije, Portugalske in neokupiranega dela evropske Rusije, Španija ni nevtralna. Pomaga Nemčiji in tudi Portugalska je s svojimi simpatijami

bolj na nemški kot na zavezniški strani. Švedska zalaga Nemčijo z železno rudo in lesom. Finska je v vojni na nemški strani.

Borba na vzhodni fronti

V prejšnji vojni je Rusija vtrajala približno štiri leta. V sedanji je Hitler mislil, da jo bo porazil v toliko tednih ali saj v štirih mesecih. Vzel ji je Ukrajino in veliko drugega teritorija, a premagal je ni. Borba na vzhodni fronti traja že skoro deset mesecev. Hitler obeta, da bo končana to leto, seveda z njegovo zmago. Vzlic zimski ofenzivi sovjetske armade, v kateri je Nemčija izgubila precej okupiranega ruskega teritorija in pa par milijonov mož, pa je nemška armada še vedno taka sila, da potrebuje Rusija v borbi z njo več pomoči, kot pa ji jo dajejo Zed, države in Velika Britanija sedaj.

Evropa je torej popolnoma pod nemško pestjo in oblastjo, dočim v prejšnji vojni ni bila.

Razlika v Aziji

Velika razlika med to in prejšnjo vojno je tudi v Aziji. Takrat so bile vse azijske dežele

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Boj za razveljavljenje postave, ki določa maksimalni delavnik

Zakon za skrajšanje maksimalnega delavnika na 40 ur je bil sprejet pod ogromnim pritiskom krize, v kateri je bilo okrog 14 milijonov brezposelnih, in milijone delavcev pa le po nekaj dni zaposlenih. Drugi so delali stalno po 8 do 12 in tudi več ur na dan.

Tako je zvezna vlada s pomočjo unij spravila skozi kongres zakon, ki določa dolgot maksimalnega delavnika in pa minimalne plače.

Največji udarec je bil to za delodajalce na jugu, kjer je bilo izkoriščanje do zadnje krize popolnoma svobodno, unij nikakih, razen v višjih strokah, v krizi pa je izžemanje delavskih srag v južnih državah še bolj naraslo.

Od tam prihaja sedaj tudi največji krik, da je 40-urni delavnik na teden največja ovira zvišavanju produkcije, s katero bi bilo treba sedaj mahoma hiteti, ako imamo res namen zmagati v vojni. Kapitalistični časopisi in razni komentatorji po radiu, najeti od bogatih korporacij, delajo vtis, kot da zakon zabranjuje delavcem delati več kot 40 ur v tednu.

Take določbe ni v njemu. Pač pa, da se mora delavcem plačati nadure čas in pol in ob praznikih dvojno plačo. Slednje so unije pripravljene opustiti, dokler bo trajala vojna. Odločno pa se protivijo predlogom za razveljavljenje zakona o maksimalnem delavniku. Vzelo je ogromno truda, na primer, v jeklarski industriji, predno je delavstvo dobilo osemurnik. Prej so morali delati od 10 do 12 ur na dan 7 dni v tednu za mezdo, s katero se je bilo delavcu in njegovi družini mogoče le skromno preživljati.

Pavratka v take razmere delavstvo noče in tako je tu boj radi tega.

Vlada za nadaljne olajšave glede "sovražnih tujcev"

Problem, ki je nastal z neredbami glede sovražnih inozemcev, je zelo kompliciran radi silne mešanice prebivalstva te dežele. Posebno z ozirom na Japonce na Pacifiku, kjer se gre ne samo za varnost pred peto kolono, nego je to tudi ekonomsko vprašanje. Japonci kontrolirajo v Californiji veliko zemlje in visok odstotek pridelovanja sočiva in sadja. Ker so morali s svojih kmetij in vrtov, se bo to na trgu, predno se dobi nove obdelovalce in nove produkte, jako poznalo.

Zelo kočljivo je vprašanje, kako naj se ravna s tistimi "sovražnimi" inozemci, ki so v resnici sovražni, le deželam, v katerih so bili podjarmljeni — na primer primorski Slovenci, Grki na otokih, ki jih je po prejšnji vojni vzela Italija itd. Vsi ti so zvesti Zed. državam bolj kakor pa na primer mnogi Nemci, Italijani in slični, ki so državljani, a v svojih simpatijah z osiščem.

Predsednik Roosevelt je odredil, da naj se z onimi "sovražnimi" tujci, o katerih se ugovori, da niso sovražni, postopa kot s prijateljskimi inozemci in se jim dovoli vložiti prošnjo za državljanstvo.

Prizadeti priseljenci iz držav, katere so z Zed. državami v vojni, bodo morali sicer skozi sitno proceduro, v kateri se bo izkazalo, da so zanesljivi, a že to je zanje velika pridobitev. Za one, ki so bili poslani v posebna taborišča, pa je določeno, da se smejo prigrisati za razna javna dela v prid ameriške obrambe. Kar bo sprejetih, se jih ne bo smatralo za sovražne inozemce nego za priseljence, ki bodo morali čakati, da mine vojna, predno bodo spet svobodni in dobili pravico postati državljani.

Dne 5. aprila jubilejni koncert Svobode

Znani slovenski delavski pevski zbor "Svoboda" v Detroitu praznuje jubilej svoje 25-letnice a koncertno prireditelju v nedeljo 5. aprila v Slovenskem delavskem domu, 437 So. Livernois. Poročajo, da se Svobodine jubilejne slavnosti udeležijo tudi Zanjani iz Clevelanda in več drugih iz zunanjih naselbin.

Slovaki so nočejo boriti

Slovaki so morali na zahtevo Nemčije poslati nekaj polkov v Rusijo, a ker niso pokazali nobene volje, da se bi borili proti Rusom, so jih večinoma pozvali nazaj, ob enem pa je morala slovaška vlada poslati v Nemčijo toliko več delavcev. Še več jih mora tja to pomlad na nemške kmetije in pa v zasedeno Ukrajino, ako jo ruska armada prej ne osvobodi.

BORBA PROTI SEDANJI MEZDI DELAVCFV SE POMIKA V HISTERIJO

KAJ POMENIJO PREDLOGI ZA ZNIŽANJE DOBIČKOV OD VLADNIH NAROČIL NA 6%? PETA IN "SESTA" KOLONA NA DELU ZA HITLERIZEM IN PROTI DEMOKRACIJI

Anglija je v vojni od avgusta 1939. Od tedaj je dobila skoro nič drugega kakor udarce in mnogo porazov.

A kaj vidimo? Njeno javno mnenje se obrača vzlic temu na levo in celo konservativna stranka, najbolj torijska stranka na svetu, se prilagaja resnici, da tako, kakor je bilo, v Angliji nič več ne bo.

Pri nas pa na "desno"

Čudno in nepojmljivo je, da se dogaja v Zed, državah baš nasprotno. Tu gremo v resnici na desno toliko, da je celo zvezna vlada v defenzivi pred reakcijo.

Podpredsednik Henry H. Wallace je smatral, da je koncem konca izzivanj zadosti, pa je zalučil kongresniku Diesu, ki preiskuje "neameriške" aktivnosti, da če bi ga najel sam Hitler in plačal, ne bi mogel zanj vršiti posla boljše nego sedaj, ko ga plačuje zvezna vlada.

Namen, ki je fašističen

V vsej tej svoji siloviti kampanji ima reakcija edino en namen: Potisniti delavstvo v brezpraven sloj, kakor je bilo leta in leta, dokler si ni s svojimi močmi, največ s pomočjo socialistov, ustvarilo nekaj respekta in se z njim začelo uveljavljati. Nato je prišla najsilovitejša ekonomska kriza, z njo pa povečanje izkoriščanja, beda in fizično ter duševno uničevanje milijonov ljudi.

Sele New Deal, ki je v prid bednih in enako v prid posedujočih storil nekaj izdatnega, je to krizo premostil, ni pa jo odpravil. Kajti vlekla se je kakor jara kača od leta do leta, dokler nismo planili v oboroževalno tekmo in se odločili zmagati za vsako ceno.

Vojni dobički

Kongres je v ta, to je, oboroževalni namen odobril od kraja nekaj milijard, nato nadaljne in sedaj pa se je temu že tako

privadil, da se nič ne ve, kdaj bo odnehal. Glavni namen je oboroževanje, vežbanje armade, graditev ladij in poraziti sovražnika.

A glavni cilj burbonskih kongresnikov je ves čas le ta, kako bi ugonobili socialne zakone "for the duration". Uspeli bi že davno, ako bi jim Roosevelt le malo hotel pritrditi, pa jim nasprotuje.

Hibe tudi na unijski strani

On ve, da ni na nobeni strani vse zlato, kar se sveti. V unijah je mnogo grehov in v marsikateri je raketirstvo ugnezdjeno. Toda ne gre se za onih par sto tisoč članov, ki so v takih unijah, nego za nad 100 milijonov organiziranih in enako za nad 30 milijonov neorganiziranih delavcev. Čemu jih kaznovati vse od kraja v vsakem slučaju?

Predlogi za znižanje dobičkov

V gonji, da se zniža plača za nadure, dvojna plača ob praznikih (ki je v sedanji situaciji res pretirana in so jo unije same odpravile), in da se ukine maksimalni delavnik, po katerem se za nadure prične plača za nadčas, so protidelavski kongresniki pogruntali novo strategijo: v isti sapi namreč, ko so za podaljšanje delavnika s stališča znižanja mezde, predlagajo znižanje dobičkov industriji, ki imajo vladna naročila, na 6 odstotkov, seveda le od vladnih naročil.

Kompanija General Motors na primer je dobila od zvezne vlade že za skoro štiri milijarde dolarjev naročil. Ako se njene dobičke zniža na 6 odstotkov, bo prejela čistega še vseeno \$225,480,000, torej skoro četrt milijarde dolarjev. A še predno pride do te čistote, ima pravico odbiti za stroške plače ravnatelj, ki segajo v stotisočake, ne da bi delali zanje. Vrh tega so deležni še bonusa, in potem (Nadaljevanje na 8. strani.)

Majski Glas se nadeja mnogo sotrudnikov

Ko je izšel lanski Majski Glas, je bila vojna omejena še zgolj na Evropo in Afriko. Sedaj je ves svet v nji.

Tragedija vojnih grozot pa je one dni že ležala nad deželo, iz katere smo se izselili, ne pa jo pozabili. Majski Glas je imel v nji precej sotrudnikov. O nikomur izmed njih ne vemo, kaj se je zgodilo z njimi. Kar imamo še njihovih spisov, so izpred vojne dobe. Ivan Vuk edini izmed njih ni dočkal sedanjih udarcev na svojo domovino.

Majski Glas je v sedanjih razmerah odvisen zgolj od tukajšnjih sotrudnikov in zanaša se nanje, da mu bodo pomagali, kakor so mu lani in vsa prejšnja leta, kolikor je bilo potrebno.

Prosimo jih, da svoje spise pošljejo čimprej, ako tega že niso storili, ker bi radi revijo izdali ob času, da jo naročniki dobe že pred prvim majem. Od lanskega poletja imamo v uradu eno osebo manj, pa mora vsled tega urednik opravljati tudi razna rutinska dela, ki jih je prej vršil s. Joseph Drasler. Isto velja glede upravnika.

To je vzrok, čemu potrebujemo letos glede sodelovanja še več opore kakor poprej. Kajti ako se nabere v uradu preveč dela nagnkrat, ga v par dneh dve osebi nikakor ne moreti pravočasno izvršiti.

Glede vsebine zagotavljamo, da bo pestra in zbrana v smislu naših načel.

Profit je denarnim "patriotom" edini smoter

Profesionalni patrioti, katerim je dobičkarstvo temeljni smoter, tolčejo v časopisju in v radiu po delavcih (čitajte o kampanji proti njim na 2. strani), silno pa si prizadevajo, da zakrijejo svoje dobičkarstvo, ki jim prinaša vsled sedanjih ogromnih oboroževalnih naporov ameriškega ljudstva stotine milijonov dolarjev mesec za mesecom.

Neka privatna tajnica municipalnega magnata — piše se Adeline Bowman — je prejela pri vpisovanju vladnih vojnih naročil od svojega bossa za "spretno" beleženje v poslovnih knjigah skoro štirideset tisoč dolarjev. Lahko si mislite, koliko šele je prejel njen boss

in pa njegovi tovariši, ki lastujejo dotično podjetje!

Po dolgem trudu je Thurman Arnold, ki je šef "protitrustnega" oddelka v justičnem departmentu, pritiral pred senatni odsek za raziskavanje vojne produkcije, kateremu načeljuje senator Harry S. Truman, zadevo Standard Oil Co., ki je skozi vso to vojno in pred vojno bila v zvezi z nemškim trustom, da bi skupno z njim kontrolirala svetovno produkcijo barv in kemikalij. Pred vsem se gre v tem slučaju za izdelovanje umetnega kavčuka. Thurman Arnold je dognal, da je Standard Oil namenoma zadrževala razvoj in razmah take industrije v Zed. državah, dočim je v nji pomagala Hitlerjevi L. G.

Farbenindustrie. Arnold je pred omenjenim senatnim odsekom obdolžil z dokazilnim materialom Standard Oil, da dočim je ona dala vse skrivnosti za produkciranje sintetičnega kavčuka, ki so jih v njenih laboratorijih dognali ameriški kemiki, pa ni Hitlerjeva kompanija dala nam nikakršnih tajnosti o svoji produkciji in o svojih iznajdbah. Standard Oil sicer sedaj taji, da je kaj kriva, in odločno zavrača Arnoldovo obdolžitev, da je vedoma služila sovražniku, oziroma sovražnikom Zed. držav.

Magnati, ki so "patriotični" edino za dolarje, imajo vzlic takim razkritim kaj lahko pot. Časopisi so njihovi, ali pa odvisni od njihovega oglašanja. V

zbornici, v vladi in v politični javnosti sploh imajo odločujoč vpliv. Oni so "high society", ki razpolaga z milijoni in z milijardami imovine.

In baš ta svojat plačuje vso sedanjo propagando proti delavstvu, da bi ga pod krinko prizadevanj za zmago vrgla nazaj v staro suženjstvo. Naj dela za hrano in molči ter trpi.

To je ista banda, ki trdi, da je francoskega poraza delavstvo krivo. Prižanja v Riomu dokazujejo nasprotno. Ameriška plutokracija ne vidi drugega pred sabo kakor dobičke in pa strah ima pred delavstvom. Ako se naša vojna prizadevanja ne razvijajo kakor bi se morala, vemo, da temu ni delavstvo krivo.

ZBOR
"SVOBODA"
DETROIT, MICH.
priredi jubilejni koncert 25-letnice v nedeljo 5. aprila v Slovenskem narodnem domu, 437 S. Livernois.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIJALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Kapitalizem doigral — a kaj ga naj nasledí?

V sedanji vojni je kapitalizem dokazal, da je doigral svojo vlogo, a trudi se, da jo dobi nazaj in nadaljuje po starih potih, je rekel angleški delavski poslanec Emanuel Shinwell, ko je govoril na shodu 21. marca jeklarskim delavcem v Sheffieldu.

Ves sedanji razvoj — krvav in nekrvav — priča, da je sproščenemu staremu redu odbilo, zato se trudi, da ostane na površju za vsako ceno.

Ena teh cen so poskusi, da mu delavski razred ohrani življenje.

Socialisti ugotavljajo, da je kapitalizem posledica gospodarskega in socialnega razvoja, imel je svoj dan in prišel je čas, da se umakne s pozornosti. Le malo dežel je še, kjer se je ohranilo v približno starih oblikah.

Ena teh je Anglija. Zanaša se, da se v nji po vojni znova utrdi in obnovi prejšnje razmere in odnose z družabnimi plastmi. Delavska stranka v Angliji je uverjena, da se to več ne zgodi. In poslanec Shinwell je rekel na omenjenem shodu: "Delavci v industriji, in posebno tisti, ki so bili poslani na bojišča, bi bili bedaki, ako se bi hoteli vrniti v stare razmere. Kapitalizma delavstvo več ne potrebuje. Torej nobenega kompromisa z njim!"

Ker je to govoril vpliven angleški poslanec, na velikem shodu v najkritičnejšem času sedanje vojne, so bila njegova izvajanja objavljena ne samo v Angliji; nego tudi v ameriskem tisku, v Švici, v švedski in kjer sploh še je dovoljena svobodna beseda.

Amapk, ako rečemo, s kapitalizmom nobenega kompromisa več, in pa da je dokončal ali da dokončava svojo zgodovinsko vlogo, kaj potem?

Tudi na to vprašanje je Shinwell odgovoril, kot odgovarjajo vsi drugi socialisti po svetu. On in angleška delavska stranka in socialisti povsod delujejo za zgraditev demokratičnega socialističnega reda. Če tega ne bo, se razleže fašizem povsod. Nastalo bo novo trenje med fašistično urejenimi državami in ko si svet iz sedanje vojne opomore, se užre borba med fašističnimi silami. Nov barbarski sistem se spoprime v novi krvavi borbi.

Ker delavstvo ni za tak razvoj, ima ob koncu te vojne priložnost, dolžnost in zgodovinsko pravico, da proglasi novo družbo, kakršno smo do pred nekaj leti označevali z eno besedo: socializem. Ker pa jo sedaj rabijo tudi perverznejši in kvirij njeni pomen, socialisti dodajajo, da njihov nov red pomeni družbo svobodnih narodov, sodelovanje dežele z deželo, svobodo, demokracijo in blagostanje za vse. Le za tak red se je vredno boriti.

Stara igra, ki pa se jo še vedno ponavlja

Delavci železnice Toledo, Peoria and Western v Illinoisu so vsled nemogočega sporazuma s kompanijo zastavkali, da izvojuje svoje zahteve. Vmes je posegla zvezna vlada in stavko končala. Ni pa končana za stavkarje in njihovo unijo, kajti družba jih je obtožila zarote uničiti njeno lastnino.

Za točko v sodnem procesu si je izbrala človeka, ki je znan kriminalni karakter. Ta je "priznal", da je prejel od unije oziroma njenega zaupnika \$1.270 z naročilom, da naj v času stavke, ako se kompanija ne poda in bi začela progo obratovati s stavkocaki, požene v zrak železnični most. Promet bi bil s tem za dolgo ustavljen.

Unijski uradniki so trdili, da so koga najeli v tak namen, odločno zanikali in njihovi zagovorniki dolže kompanijo, da je to "zaroto" sama skovala.

Vendar pa so stavkarji z omenjenim kriminalcem le imeli nekaj opravka. Bil je v tem slučaju agent provokator. Govoril je proti družbi in obetal kaj vse bo storil, da ne bo zmagala v stavki, a v resnici je bil v njeni službi.

Agenti-provokatorji so v boju proti delavstvu zelo staro orodje, a še vedno jako uspešni.

"Nepatriotična" unija

Kapitalistični listi, radio komentatorji, kongresnik Robert F. Rich iz Penne ter nekateri drugi poslanci se gnjavijo z unijo avtnih delavcev v Detroitu radi neke delavke, Genevieve Samp po imenu. Pravi, da jo je unija pozvala z dela, ker je preveč hitela in producirala toliko, da jo druge delavke niso mogle dohajati. Z eno, ki jo je karala, se je stepla, in tako se je pričelo. Reakcionarni kongresniki pravijo, da se take delavce, ki hite, da čim več napravijo, v Rusiji slavi, tukaj pa jih unije preganjajo.

Pa ni tako. Unija avtnih delavcev je dovolj močna, da je s tem trikom avtne korporacije ne bodo mogle diskreditirati.

MacARTHUR PREVZEL V AVSTRALIJI TEZKO NALOGO



Na gornji sliki na levi je general MacArthur, ki ga je Roosevelt nedavno imenoval za vrhovnega poveljnika nad ameriško oboroženo silo v Avstraliji. Na desni je predsednik Roosevelt. Slika je iz časa, ko je bil MacArthur tu na obisku in se vrnil nazaj na Filipine. Avstralija je sedaj prvič v nevarnosti pred japonsko invazijo in MacArthur ima nalogo, da jo ubrani ter organizira napad z nje proti Japonski na njene pozicije.

Spretnost kampanje proti delavstvu pod masko patriotizma in obrambe

Tudi delavci in še celo nekateri delavski časnikarji se puste vjeti v sebi sovražno propagando

Komentira FRANK ZAITZ

V marčni številki "Cankarjevega glasnika" je članek z naslovom "Borba se tiče vseh, ne samo nekaterih!" Avtor ni podpisan, a sodim, da ga je priredil I. J. Pričenja se takole:

"Proti koncu januarja je bilo sporočeno po radiju in časopisih o zanimivem dogodku, ki se odigral nekje v državi New Jersey. Skupina vojakov je šla mimo neke tovarne, ko so se baš začeli vsipati iz nje delavci — s čeki v rokah, kajti bil je plačilni dan. Ko so nekateri delavci uzli vojake, so se jim začeli posmehovati, kajž jim svoje črke, na katerih so bile napisane prav čedne vsote v dolarjih, rogajoč se:

"Hey, you suckers! See? We're making big money while you're serving Uncle Sam for a measly dollar-a-day! Wotta saps!"

"Ho, bedaki! Ali vidite? Mi si služimo lepe denarce, medtem ko vi služite strico Samu za ušivo plačo po dolarju na dan! Takini tepci!"

Tako ali približno tako so se objejni delavci posmehovali fantom, ki so se bili odzvali klicu pod orožje in zapustili svoje domove in službe in svoje drage ter oblekli vojaško suknjo, ki bo marsikomu izmed njih tudi njihova pogrebna obleka!

Kako so se pri tem počutili prizadeti vojaki, si lahko mislite, tudi če nimate posebno razvite domišljije. Človek bi moral biti lešen, da ga ne bi zaaklel tak posmeh v dno srca in da bi mu ne vzkipele žile. Tako so prizadeti vojaki očividno reagirali s pestmi, kajti radijski poročevalci, ki je prvi sporečil vest o tem dogodku, je svoje poročilo zaključil z besedami:

"Kaj je sledilo, mi menda ni treba pripovedovati! To si lahko vsakdo sam misli!"

Prav lahko, brez da bi bilo treba posebno napenjati domišljijo. In marsikateri poslušalec si je nedvomno želel, da bi dobili nespetmetneži za njihovo žaljivo dejanje več kot nekaj buik, podplutb in razbitih nosov — da bi jih vtaknili v vojaško suknjo in pešali na fronto, da bi na svoji lastni koži spoznali, čemu so se posmehovali. Vsekakor so to zaslužili."

Tak je uvod. Nimam nič zoper nadaljnjo razglabljanje v njegovem članku, vendar pa se mi čudno zdi, čemu si izbrati baš tak predmet k gestu, da se "borba tiče vseh, ne samo nekaterih!"

Eden izmed takozvanih radio komentatorjev, ki seje očitke proti sebičnosti (?) delavcev, je H. V. Kaltenborn. Naravno, da ga ne plačujejo unije za protiunjsko kampanjo, pač pa delodajalci. Milijone delavcev pa ga posluša in mnogi mu verjamejo, ker ne zapopadejo trikov zavajanja.

Kadar dobivajo delavci majhne črke, se jim ne zljubi za šale. Kadar visoke, pa morajo

zanje težko garati, pa z dela grede tudi ne vihte z njimi po zraku in še manj pa, da bi izizvali vojake. Saj je v armadi največ delavskih sinov, torej čemu bi se naj njihovi očetje in bratje norčevali iz njih! Morda kak bedak, a v splošnem ne. Pač pa se norčujejo bogataši, ki očitajo delavcem njihne sedanje črke za ovrtime in kličejo: Vidite, vojaki pa morajo delati in se boriti za dolar na dan in tvegati življenje!

Tudi delavci ga. V nekem kamnolomu v Penni jih je bilo prejšnji teden nad 30 ubitih.

Namen propagande po radiju in v časopisju proti delavstvu in njihovim mezdam, ter plačam za nadure, je skozi minule tedne tako strupen in histeričen, da bi se ji delavci nikakor ne smeli ujemati v past, ako hočejo sebi dobro.

Tednik Labor v Washingtonu, priznane eden izmed najboljših delavskih listov, propagando te vrste izbornu razkrinkava. Pa tudi ako bi jo ne, lahko vemo, da je delavec zaničen.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

V. IZKAZ

Willard, Wis. Po 50c: Matt Briski, Matt Malnar, Jack Malnar in Mary Malnar, skupaj \$2.00. (Poslal Mike Krutz.)

Leadville, Colo. John Fajdiga \$1. Duluth, Minn. John Kobi 50c. Detroit, Mich. Peter Benedict \$4.90, Joseph Kotar \$1 (izročil Josko Oven in John Grum 50c, skupaj \$6.40.

Cleveland, O. Joseph Lever \$2.35 (provizija od koledarjev); Joseph F. Durn \$2.12 (provizija od naročnine), skupaj \$4.47.

Cleveland Hills, Ill. J. Owen \$1. Chicago, Ill. Angela Zaitz \$3. Frank Sodnik \$1; Steve Malnarich 55c, skupaj \$4.55.

McIntyre, Pa. Frank Vrbanić 40c. (Poslal Vincent Yaksetich.) Lorain, O. John Slajnar \$1.75.

Indianapolis, Ind. Mary Stroj \$1. Bellaire, O. Louis Pavlinich \$1.00. Fairchance, Pa. Anton Zele \$1.00. (Poslal A. Zornik.)

Johnstown, Pa. Paul Less \$1; Ignace Groznik 50c, skupaj \$1.50. (Poslal Frank Cvetan.)

Cicero, Ill. Franč Snoj \$1.90; Frank Sodnik \$1.00. (Poslala Kristina Turpin); Ant. Putz \$2.90, skupaj \$4.90. Springfield, Ill. John Goršek \$1.00. Skupaj \$32.47, prejšnji izkaz \$225.33, skupaj \$257.80.

Opomba: V zadnjem izkazu 1. 1941 pomotoma izpuščen Milan Kokanovich iz Detroita, prispeval \$7.00.

Dokaze ima, da je bila baš ta unija, ki je pravočasno predložila njim in zvezni vladi načrte za povečanje produkcije v prid oboževanja in obrambe. Pa so gospodje dobickarji nanjo jezni in če ne drugače, si skušajo pomagati z delavko, ki jo unija terorizira zato, ker "preveč producira".

JOSKO OVEN:

RAZGOVORI

Urednik "Proletarca" Frank Zaitz me je že večkrat opomnil, da je moja dolžnost časih prispevati kakšno kolono za v list. S tem sem se jaz vedno strinjal. A kot ima vsak človek po dve naturi ali pa še več, tako tudi jaz nisem izjema. Ena teh natur je, kot "Don Kišot", polna ognja in navdušenja, ali druga je pa kot "Sanho Pansa", pomirljiva in lena. In verjemi mi, da ta največkrat prevladuje človeka. Poleg teh naravnih vzrokov imam pa še posebno delo, da če tudi spadam v unijo, so moje delovne ure zelo dolge in to šest dni v tednu. Poleg tega sem še daleč ven na deželi in treba je obrezovati trto, kopati v vrtu, nabirati regrat in kositi travo okrog hiše. S tem sem menda povedal, kar je bilo mojih glavnih ovir. Kajpada je bilo tudi drugih. Frank mi je dovolil pisati o čemerkoli. Zdi se mi vredno kaj objaviti, in če že ne vsak teden, saj dvakrat na mesec in tega se bom skušal držati.

Credo

Vsak človek ima svojo vero, pa naj bo ta še tako različna. Prav je, da tudi jaz izpovem svojo. Da sem, in da sem bil socialist, ne bom ponavljal. To mislim, da mi boste verovali. Drugič verujem, da bo naše delo napredovalo samo, če bo vladalo najodkritosrčnejše prijateljstvo in solidarnost med nami. In ti stiki morajo biti tesni in ponavljajoči, kajti ti so podlaga vsemu napredku. Jaz verujem, da če tudi so časih različna mišljenja med nami, je radi tega skupno delo še vedno mogoče. V teh tako težkih in usodnih časih je nas vseh sveta dolžnost, da delamo skupaj. Časih je malenkost, samo trda nepremišljena beseda izgovorjena v nepremišljenem trenutku, katerega odtuji sodruga od sodruga. Ogibljimo se takih besed! Skupaj pa verujem, da ima naša zveza in naš list "Proletarec" svojo misijo med Slovenci v Ameriki, katere še dolgo, dolgo ne bo končana.

O Rusiji

Okrog te točke se je saj zadnjih pet let največ razpravljalo. Kajpada so bila tudi tu različna mnenja — četudi nismo ne eni ne drugi prav razumeli te ogromne dežele. Eni smo jo gledali oblečeno bolj v beli obleki, drugi pa bolj v blatni in okrvavljeni. Danes govoriti kdo je imel prav in kdo se je motil, se mi zdi nepotrebno. Ali poza-bit na Sovjetsko Rusijo, katere edina je bila pripravljena in je zmogla ustaviti fašistične zverine, ter od katere zmage zavisi bodočnost Evrope in sveta — je pa nemogoče. Zato bom tudi jaz skušal od časa do časa seznaniti čitatelje "Proletarca" z raznimi knjigami, tikajočih se te dežele. Prvo, kar moramo storiti je, da kolikor je v naši moči, pomagamo ruskemu reliefu. Da omenjam to, je ker izvemši Jugoslavije, Poljske in Grčije ni nobena dežela preiskusila toliko gorja kot Sovjetska Rusija. Če pomagamo njemu prebivalstvu, mu pomagamo do zmage. Kaj pa ta zmaga pomeni za nas vemo vsi. Na Rusijo se danes gleda z različnih strani. V glavnem kar se nas Slovencev tiče, sta dve šoli. Prva gleda na Rusijo z delavskega stališča — druga pa gleda s panslavističnega stališča "Matjuške Rusije", katere bo radi svojega slavizma osvobodila nas Slovence. K prvi šoli spadamo mi. Kljub temu verujemo, da bo zmagovita Rusija morala enkrat za vselej rešiti naše balkansko vprašanje — ter hote ali nehoti tudi Čehov in Poljakov. Da bo pa Rusija, kar nekateri ljudje tako radi namigavajo — sklenila s Hitlerjem separatni mir, jaz kot poedinec absolutno ne verujem. Ljudje, kateri so toliko žrtvovali kot je ruski narod v primeri z drugimi deželami, ne sklepajo separatnega mira.

Jugoslavija

To je vprašanje, katerega se nas direktno tiče. Mi vemo in se zavedamo žrtev in groznega trpljenja, katerega prenašajo naši ljudje v domovini. Ponosni smo na naše slovenske četnike, kateri se skupaj s Srbi in kar je Hrvatov bori proti fašistom. Jugoslavija, tako kot smo jo po-

znali, je v razsulu in si je tudi ne želimo več. Boljša, večja in svobodna demokratična Jugoslavija v združenem Balkanu naj bo naš cilj, kjer vsako drugo rešenje je samo ponavljanje vsega tega kar je bilo zgrešeno.

Jugoslavijo predstavlja v Ameriki jugoslovanska vlada, katere je lanskega marca strni glavna vlada regenta Pavla in raztrgala Cincar Markovicevo pogodbo s Hitlerjem. Njen sedež je v Londonu, ima pa tudi zastopnike v Cairu in v Moskvi. Tu imamo ministre, ki govorijo na slovenskih in drugih jugoslovanskih shodih. Pravi, da je potrebna sloga in pa močan vpliv in pritisk nas vseh Jugoslovancev v Washingtonu, da se nam naše pravice na mirovni konferenci že za naprej zagotovijo. Do tu se jaz strinjam. Samo, ko jih pa dalje poslušam, spoznavam, da si žele nekakšno mogoče malo bolj demokratično ali vse eno stari Jugoslaviji podobno državo v malo drugače balanciranji Evropi.

Cudijo se pa nam, zakaj je med nami tako malo zanimanja za Jugoslavijo? Res, tistega navdušenja, kot ga je bilo med nami med in po zaključku zadnje svetovne vojne, ni. Prvič, ker je bilo razočaranje in drugič, ker se ta jugoslovanska vlada s svojim poslanikom v Washingtonu vred ni prav nič brigala za nas vseh dvaindvajset let. Mi smo bili zanje le mrta imigracija, katere je pošiljala dolarje v domovino. Nobenih večjih kulturnih stikov med nami in njimi ni gojila. Če bi se pri tem učili saj od Čehov! Samo parkrat sem srečal nekakšne zastopnike, katerih namen je bil obiskati nas Slovence tu in v Kanadi. Ali po govorjenju in kretinji so bili gospoda, katere ni ne poznala in ne razumela našega izseljenca. — In tako so tekla leta —

Da je potreba danes delati za rešitev naše stare domovine razumemo vsi, ali malo jasnejšega programa je potrebno.

Obiski

Na mojem zadnjem obisku v Detroitu sem posetil tudi našega prijatelja in starega znanca Jožeta Kotarja. Govorila sva o mnogih rečeh. Jože, če se tudi ni vedno strinjal z nami, je vseeno ostal naš prijatelj. Ko sem mu omenil ruski fond — je segel v žep in daroval deset dolarjev. Ob enem mi je izročil celoletno naročnino na "Proletarca" ter mi dodal še dolar v podporo. Pojmaral je, da je malo bolan. Meni je fant dobro izgledal. Svetoval sem mu moj famozni recept — vrt in lopato. Zelim mu, da skoro okrevi.

Tudi Peter Benedict je jamaral. Prehlajen je bil in prst ga je malo bolel na noži. Mislim, da je že zdrav. Predno sem se poslovil od njega, sta mi on in Andy Grum darovala deset dolarjev za ruski relief.

A. E. Smith za ruski relief

Znani demokratski politik in bivši newyorški governor Alfred E. Smith je prevzel odborniško čast v akciji za pomoč Sovjetski Uniji (Russian War Relief, Inc.). V ruski pomožni akciji deluje širom dežele več sto drugih znanih Američanov.

Tole mi ne gre v glavo?



Kako to, da je toliko takih ljudi, ki vidijo samo zmote drugih, nikdar pa ne svojih!

IGNAZIO SILONE:

LISJAK IN ŠPIJON

(Nadaljevanje.)

Potem je odšla gospa Filomena v hišo; poklicala jo je mlajša hčerka. Oba moža pa sta se spravila na vrt, da bi tam nadaljevala pogovor.

— Caterina je po dolgem obotavljanju ponudbo sprejela — je poročal Agostino. — Včeraj jo je italijanski ovaduh zopet poiskal in pustil pri njej neki naslov v Pallanzi, kamor naj bi pisala, če bi imela kaj poročati.

— Ali ji ni imenoval ovaduh nekaterih ljudi, ki jih naj izšpijonira? — je vprašal Daniele.

— Doslej, kakor se zdi, še ne — je odvrnil Agostino — toda dejal ji je, naj javi kar splošno imena vseh italijanskih sezonskih delavcev, ki dnevno prihajajo preko meje in prihajajo tu v stik s sumljivimi elementi ali pobežnimi revolucionarji. Povedal ji je tudi, da si lahko zasluži precejšnjo vsoto, če bi pomagala razkriti tiste osebe, ki uvažajo revolucionarne knjige in brošure iz Švice v Italijo.

— Ali ji ovaduh ni rekel, — je še enkrat vprašal Daniele — ali že koga sumi? ...

— Kakor se zdi, ne! — je odgovoril Agostino in pristavil: — Ovaduh je Caterini obljubil, da bo dobila sredstva in da se bo lahko naselila v Zürichu, če bi se zavevala kako zapletla in bi bila kompromitirana. Vseh trideset let, odkar je v Tessinu, je kajpak zmeraj sanjala, kako lepo bi bilo živeti v večjem mestu.

— Ali Caterina kaj slutí, da imam zveze z italijanskimi revolucionarji? — je znova poizvedoval Daniele.

— Izključeno! — je zagotavljal Agostino. — Zmeraj, kadar z mano govori, kar sredi govora zavzdihne in zagotavlja, da se je zmeraj brigala samo za svoje stvari in se bo samo zanje tudi brigala, da se go-spod Daniele, ki je vendar poštenjak in še Tessinec povrhu, ni nikoli ukvarjal s politiko in na to lahko tudi prišede ...

Silvia je iz okna svoje kamnice opazila očeta z Agostinom. — Ali smem doli? ...

— Seveda! ...

Dekle je zapustilo hišo in prišlo na vrt. Ko se je obema približala, sta zamenjala pogovor in pričela govoriti o vremenu.

Vsak večer je postavil Daniele pred kokašnik past in je raztresel naokoli zastrupljena jedila; toda lisjaka ni bilo. Tudi Agostinov lisjak se kar ni maral podvzati, da bi prišel v past, ki mu jo je nastavil Bergamask. Vsaj Daniele ni nič več o tem slišal.

— Kmetiško življenje je večni boj, — je često ponavljal —, boj z neurjem, z golaznijo, s pticami roparicami, toda najbolj ogorčen je boj z lisjakom.

Boj s trtnimi ušmi je bil dokončan in Daniele je pričel sedaj sadno drevje čistiti od zajedavk. Ko jih je iskal, je osvo-bodil drevje od suhih vej, odmrle skorje, od mahu. Kjer se je prikazala razpoka z rdečkastimi ivermi, se je Silvia takoj spravila nanjo. Dekle je drežalo vanjo z žico, da bi izbezala lesnega črva, ki je bil skrit prav zadaj. Ko so bila drevesna debela očiščena, je prišla mati Filomena z apnenim lugom in pobelila vsako deblo do višine moža.

— Od spodaj, od zemlje je drevje sedaj zavarovano — je dejal Daniele hčerki. — Kako ga naj pa zavarujemo od zgoraj, od neba? ...

Med hišnimi durmi je opazil Agostino, ki se je med čakanjem šalil s Silvijo.

— Kaj je novega? — ga je vprašal Daniele, ki je pristopil.

— Past je nastavljena! — je odgovoril Bergamask.

— In lisjak? ...

— Se bo drevo ujel! — je prerokoval Agostino.

— Če bi se le dalo z vsemi lisjaki tako zmeniti za sestane-k! — je vzkliknil Daniele.

Agostino je sedaj poročal, kako namerava ovaduha presenetiti:

— Caterina mu je pisala, da mu mora nekaj važnega poročati. Zgovorila se je z njim za drevi ob deveti na Rivi piana, prav blizu jezera in sicer pred staro kapelico San Quirica. Tja bo odšla, tam pa bom tudi jaz in še dva druga.

— Kaj meni, ali bi ne bilo dobro, če bi obvestili policijo? — je preudarjal Daniele.

— To bi bilo prav nesposobno! ... Konzulat bi takoj izvedel in potem bi lisjak spleh ne prišel! ...

Daniele ni imel kaj reči, kajti znano je bilo, da so bili med policijskimi uradniki nekateri prav nesigurni. Daniela pa so skrbele nevarnosti, ki bi končno utegnile nastati iz tega za italijanske emigrante. — Kar Tessinci naj vse opravijo! — je predlagal. Toda Agostino se je upiral:

— Potem bi moralo biti preveč ljudi posvečenih v zgodbo. Razen tega: italijanskemu lisjaku italijansko past! ...

Zvečer se je Daniele odpeljal z vlakom, ki vozi v Locarno, in je okrog desetih šel ob jezeru, v smeri proti Saleggiju. Čakal je Agostina, ki ga je nameraval obvestiti, kako se je zgodba končala. Okoli polu enajstih pa se je namesto Agostina prikazal italijanski mizar Luca iz Minusija.

— Agostino — je pripovedoval ta — je lahko ranjen na roki. Prišel ni, da bi z obvezo ne vzbuja pozornosti ...

— In oni? — je vprašal Daniele radovedno.

— Zapustili smo ga! ... Pri-

BEGUNEC IZ BURME IN NJEGOVA IMOVINA



Po okupiranju Singapura so šli Japonci dalje v angleške kolonije in se lotili z vso svojo mogočo silo tudi Burme. Na sliki je domačin, z otrokom in kar drugega je še utegnil vzeti s sabo, na begu v varnejše kraje.

šel je še z dvema na domeni kraj. Ta dva sta ga prepustila Caterini in sta odšla z obljubo, da se čez uro povrneta. Mi smo stali za San-Quiricom in smo čakali, da sta onadva izginila v smeri proti Navegni. Medtem je Caterina jokajoč in jadikujoč pripovedovala ovaduhu same bedastoče. Zmeraj znova mu je zagotavljala, da se v svojem življenju ni nikoli zanimala za tuje zadeve, da se tudi noče zanj zanimati, da pa popolnoma natanko ve, da so revolucionarne knjige in časniki, ki jih vti-hotapljuje v Italijo, shranjeni v frančiškanskem samostanu Madonna del Sasso nad Locarnom.

Daniele se je moral temu odkritju prisrčno smejati.

— Najprej se je Agostino sam prikazal, nas pa je pustil za cerkvijo — je nadaljeval Luca s svojim poročilom. — Dogovorili smo se, da bo samo tedaj uporabil revolver, če bi ga skušal oni prehiteti. Agostino se je delal, kakor bi šel slučajno mimo. Ker je bila tema, si je prižgal cigareto in je ob svitu gor-eče vžigalice spoznal lopova.

— "Oh!" je vzkliknil, "to je pa znan obraz. Vi ste italijanski revolucionarji!" Vrgel je cigareto proč in pričel se je boj. Tudi mi smo zapustili skrivališče, Caterina pa je pobežnila ...

— Ste tudi vi kaj posegli vmes? ...

— Ni bilo prav nič potrebno ... Samo pazili smo, če prihaja kakšen človek. Agostino je bil hitro v premoči. Vrgel je onega na tla in ga s tako silo bil s pestjo po obrazu, da bi se moral kamen razbiti. Da je Agostino zelo močan, smo zmeraj vedeli. Da je pa zmožen tolikšnega sovraštva, nam je bilo novo ...

(Dalje prihodnjč.)

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Piše CHARLES POGORELEC

Danes pričnem spet s Chicago. Naše aktivnosti v zadnjih par tednih so bile sledeče:

Upravnik je dobil 14 naročnin **Joseph Oblak** 5, **Luka Groser** 2, **Jožko Oven** 2 in **Frank Zaitz** 4 (od katerih sta dve novi). Mnogi naši sodrugi so bili zaposleni z igro "Poslednji mož", drugi zopet s prodajo vstopnic ter z delom na prireditvi sami. Uspeh s prireditvijo je bil povoljen in Proletarec bo prejel od nje kak stotak ali več. Vsem, ki so na kak način pomagali k temu uspehu, se tajništvo kluba in upravništvo iskreno zahvaljuje.

Jože Durn iz Collinwooda je bil zadnje čase "malo zunaj", da poskusi svojo srečo v agitaciji za Proletarca. Rezultat je 6 naročnin. Društvo št. 53 SNPJ je dalo oglas v Majski Glas, Jože pa je naročil 15 iztisov istega. Provizijo od naročnin je prispeval v tiskovni sklad. **Anton Jankovich** je naročil še pet koledarjev.

Tone Zornik iz zap. Penne je poslal 10 naročnin, 6 glasov v Majski Glas, ga naročil 250 iztisov in še 25 koledarjev. Jasno, kajne, da se Tone ne oziira na počitek, pač pa dela naprej, ker ta naloga, ki jo vrši, ni nikdar dokončana.

John Zornik iz Detroita, ki je brat Toneta iz zapadne Penne, v agitaciji z njim skoro nič ne zaostaja. Poslal je 6 naročnin in 3 oglasa za Majski Glas. Pravi, da bo poskusil storiti pri nabiranju glasov čimveč mogoče. **Peter Benedict** je poslal nadaljnje iztirjane vsote za oglas v koledarju in \$4.90 v tiskovni sklad.

Tone Putz, Cicero, Ill., se je oglašil v uradu. Plačal je članarino klubu št. 1 JSZ in prispeval \$2 v tiskovni sklad listu, ker se ni udeležil klubove priredbe 15. marca.

Joseph Snoy, ki ga ni treba nikomur predstavljati, je še zmerom v akciji, dasi ga včasih nadleguje bolezen da kaj! Vendar kljub vsem zaprekam stori kolikor more. Poslal je prispevke za klub št. 11 JSZ, dve naročnini in 6 glasov za Majski Glas.

Frank Cvetan iz Johnstown-ske okolice v osrednji Penni je poslal 9 naročnin (od teh dve novi) in 7 glasov v Majski Glas. Pravi, kar se oglasov tiče, se spet kmalu oglasi.

Najboljše se je dozdal odre-zal z oglas za Majski Glas **Louis Barborich**, Milwaukee, Wis. Poslal jih je kar 27. Pravi, da to še ni vse. Poslal je tudi 2 naročnini.

John Slajnar, Lorain, O., je obnovil naročnino na list, naročil Majski Glas in prispeval \$1.75 v tiskovni sklad.

In pa naš stari znanec "**Big Tone**" iz daljne Californije je poslal 4 naročnine.

Iz McIntyreja, Pa., je poslal **Vinko Yaksetich** 4 naročnine, **Frank Vrbanič** pa je prispeval 40c v tiskovni sklad.

V Sheboyganu, Wis., je še ve-

dno aktiven **Frank Stih**. Poslal je 2 naročnini. Tudi za Majski Glas bo storil kolikor največ bo mogel, pravi. Ker vemo, da je Frank kremenitega značaja, ki ga ne odnese vsak viharček, smo gotovi, da bo obljubo izvršil, ako ne bo poklican drugam na delo. Pomoč je obljubil tudi **Frank Jamnik**.

Iz Indianapolis, Ind., je poslala novce za prodane koledarje **Mary Snaj** priložila dve naročnini, naročila 25 iztisov Majskega Glasa ter prispevala \$1 v tiskovni fond.

Jože Grum, Detroit, Mich., ki je naročnik Proletarca že lepo številno let, pa tudi drugače mu rad pomaga, pravi: "Naročnina mi je potekla in jo obnovim za nadaljnje leto. Ker sem brez denarja, imam toliko več časa čitati." K naročnini je priložil še 50c v tiskovni fond. "Pozdravljam vse čitatelje Proletarca, listu pa obilo uspeha."

Tone Zupancič, Point Marion, Pa., je poslal novce za prodanih 15 koledarjev.

Anton Udovich, La Salle, Ill., je nedavno poslal 4 naročnine in obeta, da v kratkem obišče še ostale, katerim je naročnina potekla. Tudi za oglas v Majski Glas se bo potrudil, rabil pa bi pomoč, pravi. Saj res, prav lahko bi mu nekoliko pomagali naši stari somišljeniki kot so **Joe Novak**, **Leo Zevnik** in drugi, za katere vemo, da so še zmerom junaki socialističnega prepričanja.

Dasi ima **Mike Krultz**, Willard, Wis., obilo posla na svoji obširni kmetiji, na Proletarca ne pozabi. Poslal je spet 2 naročnini ter par dolarjev v tiskovni sklad, ki so jih prispevali na drugem mestu označeni somišljeniki.

John Goršek, Springfield, Ill., ki je starina v našem pokre-tu, pravi v pismu: "Ker smo tik časa, ko se dele in 'sekajo' piri-hi, tudi jaz pošiljam dolar v Proletarčev tiskovni fond."

Zaključni stavek te kolone ima naš dobri pristaš **George Smrekar** iz Aliquippa, Pa. Poslal je pet oglasov za Majski Glas. Sploh pa je George vedno med prvimi, kadar je treba kaj narediti za Proletarca, ali za splošni napredek delavstva. Da bi le bilo več takih med nami!

Razgovor o Rusiji

Chicago. — Na prošli seji kluba št. 1 JSZ je bilo sklenjeno, da naroči klub 100 izvodov Majskega Glasa in da vanj tudi oglas v vsoti \$25.

Tajnik je poročal o dohodkih in izdatkih naših zadnjih priredb.

Po seji se je pričel razgovor o svetovnem položaju in F. Bizjak je vprašal, dali obstoji možnost za sklenitev separatnega miru med Rusijo in Nemčijo, kajti o tem se veliko piše in govori. Joško Oven, ki je predse-doval, je menil, da te nevarnosti ni, je pa potrebno in v inter-esu Anglije in Zed. držav, da

Sovjetski Uniji več pomagajo. F. Zaitz je dejal, da predsednik Roosevelt sam priznava, da se Rusiji iz te dežele ne poma-ga toliko kakor je bilo dome-njeno, pa je vsled tega urgiral vojnega in mornaričnega tajnika ter druge merodajne oddel-ke v področju zvezne vlade, naj se stori več v tem oziru nego do-slej.

Klubova prvomajska priredi-tev se bo vršila v petek 1. maja v Centru, na kar sodruga in so-mišljenike že sedaj opozarja-mo, zaeno z vabilom, da se je udeleže.

Koncert pevskega zbora Save bo v nedeljo 3. maja. — P. O.

"Big Tony" piše

Oakland, Calif. — Ker ravno obnavljam naročnino Proletar-cu, bom pa ob tej priložnosti nekaj tudi napisal vanj.

Torej ko tole šribarim na pa-pir, je poteklo ravno dvajset let, od kar sem se preselil iz Kansasa v Californijo. Od tedaj se je marsikaj spremenilo, po-sebno v družini. Otroci so bili one dni še majhni, sedaj so odrasli. One dni so bili vsi doma pri papanu in mami, danes ni nikogar in sva z ženo zopet sama kot pred 34. leti. Razlika je le, da sva takrat pričakovala štorklje, ki se je tudi oglašila, sedaj pa pričakujemo, kdaj se vrne najin mlajši sin Frank, ki je v armadi. Bil je pozvan v njo koncem januarja t. l. Njegov naslov je Pvt. Frank Tomsic, Co. H, 5th Reg., Qm. T. C., Fr. Warren, Wyo.

Naš mali Tone iz slovenske metropole na vzhodu se boji za "tavel'kega Toneta" v Californiji. Pravi, da smo skoro pred pragom Japoncev.

Tone popotnik, nič se ne boji, da se zgodi kaj zlega moji koži. Kadar naznanijo zatemnitev (blackout), jo takoj odkurim v spodnje prostore in se skrijem za sod. Nu, za njim je pipa in si ga privoščim kolikor ga duša poželi. Ob enem sem tudi na varnem. A že to, da si v skrbeh zame, me pa vseeno veseli.

Ze decembra smo pričakova-li, da nam Japonci prinesejo bo-žična darila v obliki bomb, pa jih ni bilo. In prav je da ne, če-tudi se nekateri strašijo, da jih nam morda pošljejo kdaj po-zneje, na primer za velikonočne piruhe. A če pridejo, jih bo-mo sprejeli kot se spodobi za take darovalce. Smo nanje vsa-ko uro pripravljani. Streljali bomo bolj kakor pa smo v moji

rojstni Višnji gori na povčevem žeganju. Kar se piruhov tiče, nismo v skrbeh. Ako jih nam Japonci ne prinesejo, bomo pa domače sekali in dobiček pa poslali v tiskovni sklad Prole-tarca. Storite, dragi večni po-potnik, enako tudi v metropoli.

Iskreno pozdravljeni in pa vesele velikonočne praznike vo-ščiči **Tone Tomič** iz daljnje Ca-lifornije.

BORBA PROTI SEDANJI MEZDI DELAVCEV SE POMIKA V HISTERIJO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

pa še dobička 6 odstotkov. Za stroške si lahko zaračunajo vse, na primer, avto, gasolin, šofer-je, klerke, potovanja itd., do-čim si mora delavec sam plača-ti svoj "fare" z dela in na delo.

Potrojeni dobički

To še ni vse. Večina teh di- rektorjev so ob enem direktorji v raznih drugih sorodnih kor-poracijah, ki si pomagajo dru-ga drugi. Kar ena producira, druga kupi, nato tretja itd. In pri vseh teh transakcijskih kup-cijah bi jim bilo dovoljeno do 6 odstotkov dobička. Ako imaš stotisočake, ali celo milijone, se ti dobička precej nabere. Ali pa če delaš kot ravnatelj ali super-intendent za družbo toliko spretno, da ji pripomoreš do čimvečjega dobička, pa ti za ta-ke zasluge plačajo bonus.

Kongresniki dobro vedo, da znižanje profitne mere ne bo upropastilo nobene municijske industrije, kajti njih vodje že vedo, kako napraviti čimveč stroškov sebi in drugim lastni-škom v korist. A delavec, če ima kaj prihrankov, koliko pa je njegova obrestna mera od njih? Mar tudi 6 odstotkov?

William Green, Philip Mur-ray in drugi unijski voditelji so spoznali, da so v prav tako ne-varnem položaju, kakor ameri-ški vojniki na Baatanu in dru-god, kjer se jim gre za biti ali ne biti. Ameriška reakcija ne misli na zmago od zunaj, nego le kako bi delavce porazila. De-lavci so si tega stanja največ sami krivi, ker niso hoteli, ko je bil čas zato, graditi svojega političnega gibanja, ne se od-ločiti za organiziranje po indu-strijah.

Ampak zamujeno še ni za-mujeno. Ameriško delavstvo se iz teh skušenj uči in naj bo plu-tokraciji všeč ali ne, z njim ne bo mogla nikoli več pometati kakor je v prošlosti.

KNJIŽEVNI VESTNIK

Cankarjev glasnik

Osma številka "Cankarjeve-ga glasnika" za mesec marec ima sledečo vsebino:

Ob 75-letnici zaslužnega mo-ža, uvodnik, posvečen Etbnu Kristanu. Ivan Jontez: Pričako-vanje, pesem. — Borba se tiče vseh, ne samo nekaterih! — Zvonko A. Novak: Zmaga voj-ne in Miru. Morituri, spisal Carl Wolf, prevel Joseph Jauch. — Anton Shular: Moje breskve. — Ivan Molek: Zadeva kritike. — Frank Česen: Telefon. — Ivan Jontez: Iz pasjega sveta. — I. J.: Med prijateljicami, pome-nek v ameriški "slovenščini". — Usoda otroškega paradiža. — M. L.: Otroški voziček je že na-ročen. — Boj proti spolnim bo-leznim v armadi. — I. J.: "Mrt-va emigracija." — Odmev iz ameriške civilne vojne. — Od-mevi. — Smrt Štefana Zweiga. Kulturne vesti: Louis Kaferle-jeva ocena "Cankarjeve" vese-loigre "Pri belem konjičku" in ocena "Zarjinega" koncerta. — Razno.

"Cankarjev glasnik" stane \$3 na leto, posamezna številka pa 30c. Naslov: Cankarjev glasnik, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Nova Jugoslavija

Revija Nova Jugoslavija iz-haja v New Yorku dvakrat na mesec. Izdaja in urejuje jo Ivo Moderčin. Pisana je v hrvaščini in posvečena borbi za obnovitev Jugoslavije pod sedanjo za-mejno vlado. Stane \$2 na leto, posamezna številka 10c. Na-slov: Nova Jugoslavija, Times Bldg., New York, N. Y.

The Slavonic Monthly

Letos je bila v New Yorku z gornjim naslovom ustanovljena revija, ki se peča z vsemi slo-

vanskimi narodi. Pisana je v angleščini. Stane \$2 na leto, po-samezna številka pa 20c. Na-slov: Slavonic Monthly, 545 Fifth Ave., New York, N. Y.

V njeni 3. številki ima daljši članek Rudolf Flajnik, ki opi-suje aktivnosti Slovanov v okoli-ci Pittsburgha, Pa., predvsem Slovence, pevski zbor "Preše-ren" in njegovo delovanje, pe-snika Franceta Prešerna, po ka-terem si je zbor vzel ime, Slo-venski dom v Pittsburghu, o ka-terem pravi, da je "Meka pitts-burških Jugoslovancev", in pa Slovence v splošnem. Drugi Slo-venec, ki je zastopan v 3. šte-vilki te revije, je Anthony Klan-čar. Opisuje balerino Baronovo. Vatroslav Balkanšek ima v nji članek z naslovom "The Down-fall of Yugoslavia." Zanimiv in informativen je tudi članek ge-nerala Josipa Hallerja z naslo-vom "Friendship Between Sla-sonic Nations".

Revije te vrste, ki so bile usta-novljene vsled vojne, so vse propagandnega značaja in sub-venicirane.

"The Soul of Yugoslavia"

The Soul of Yugoslavia (Du-ša Jugoslavije) je knjiga, v ka-teri avtor H. D. Harrison opisu-je njenega sedanjega kralja Petra II. (ki je "duša Jugosla-vije"), njegove prednike, jugo-slovanske narode, njihne kraje in običaje, revolto, ki je odsta-vila regenta Pavla in Stojadino-viča, prirodna bogastva, jugo-slovanske sosedne itd. Knjiga je ilustrirana, je trdo vezana in ima 288 strani. Izšla je v zalo-žbi knjigarne Hodder & Stough-ton v Londonu. Na ovitku plat-nice ima sliko kralja Petra II. v barvah. Neglede na tendence te knjige, je v nji veliko informa-tivnega gradiva.

Vabljeni ste na slavnostno otvoritev

NOVEGA DOMA

JUGOSLOVANSKEGA STAVBINSKEGA

IN POSOJILNEGA DRUŠTVA

V SOBOTO 4. APRILA 1942

2610 SOUTH LAWDALE AVENUE

CHICAGO, ILL.

Urad in drugi prostori bodo odprti od 10. dopoldne do 10. zvečer.

VSAK POSETNIK DOBI PRIMEREN SPOMINEK.

VSI DOBRODOŠLI!

.. KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE ..

KOMENTARJI

Vabilo na naročbo na Majski Glas so ena izmed priložnosti za nazadnjake, da argumentirajo proti naporom onih, ki hočejo vzdržati slovenski delavski tisk in naše delovanje na prosvetnem polju. "Le cigare kade na naše žulje", ali pa, "delat' naj gredo", in spet, kaj bi vedno podpirali tiste čikažane", to in še marsikaj pikrega se čuje na sejah in v družbah. Agitatorjem je težko in marsikdo si misli: "Kaj bi se ukvarjal z be-laki!" Ko se razjezi potem še doma, pa mu svetuje žena: "Čemu pa se matraš s tem! Naj se kdo drugi! Saj jih je veliko. Le zakaj bi samo ti brusil pete in jezik!" Agitator se po takih neugodnih skušnjah in neprijetnih pomenkih odpočije in nato pa že naslednji dan, in na naslednji seji spet deluje za stvar, v katero veruje. Vsi, ki morete in vrednost njihovih naporov priznavate, sodelujte z njimi. Vsaka dobra, prijateljska, sodružna beseda jim bo v oporo.

Ko nam teče voda v grlo, se ne bi smeli prekratki glede državne forme bodoče Jugoslavije, in ne zaradi pozdravov kralju Petru II., ki se mu jih pošilja s shodov ameriških Jugoslovčanov. Tako nekako me je prijemal rojak, na omembe glede pozdravov kralju, ki so bile v tej koloni v prejšnji številki. Tudi v prejšnji vojni je bilo tako. Predsednik Wilson je imel določen program, zapodan v njegovih 14. točkah, in ako bi ga svobodoljubni, demokratični elementi zadostno podprli tukaj in v drugih deželah, pa bržkone ne bi imeli novo katastrofo. Ni zadosti, da si samo za poraz — danes kajzerja in jutri Hitlerja — nego moraš tudi vedeti, kakšen mir hočeš, drugače ga bodo narekovali taki, kakor zadnjič, ko so za hrbiti narodov mešetarili s tajnimi pogodbami in imperialističnimi kupčijami. Če jih ne bi bilo, bi Slovencem in Hrvatom na Primorskem ne bilo treba pod Italijo. In še marsičesa drugega ne bi bilo, kar nas danes tepe.

"Tom Mooney" je naslov članka v eselpističnem tedniku Weekly People, ki ga je ponatisnila in komentirala "Radnička Borba" v Clevelandu, pripadajoča isti stranki. Članek se pričinja: "Zadeva Tom Mooneyja se je z njegovo smrtjo zaključila, pravijo uvodniški pisec kapitalističnega sistema. So v napočnem. Slučaj Tom Mooneyja je bil dokončan pred tremi leti, ko je bil izpuščen iz ječe in se udeležal stalinistom za prirepek. Tedaj je Tom Mooney kot simbol delavskega zasuz-

njenja prenehal in nastal je nov Mooney, ki se je, kadar se ni boril z boleznijo v postelji, trudil za staniliste in jim služil svojemu imenu v škodo." — Tak je smisel članka. Mooneyjeve aktivnosti pod pokroviteljstvom komunistov so grajali tudi drugi delavski (nekomunistični) listi, kar mu je zelo škodilo na vplivu in ugledu. Vendar pa vzhlic tem njegovim dozevnim ali pa resničnim zmotam on ostane v zgodovini ameriškega delavskega gibanja in ameriške razredne (protidelavske) justice trajno poglavje za zgovoren dokaz krivic, ki so se godile borcem za človečanske pravice.

Nadškof Francis J. Spellman je pridigal 21. marca v New Yorku, da papež v sedanjem konfliktu mora ostati nevtralen in vsled tega ameriška in angleška vlada nimata prav, ko mu zamerita njegova diplomatska pogajanja z japonsko vlado. Državni oddelek zvezne vlade je namreč nedavno namignil, da so ga razgovori med Vatikanom in Tokiom osupnili, kajti vsa taka pogajanja za udržiteljnost zvezne vlade so moralna zmaga za osiše in klofuta za zavezniške dežele. Nadškof Spellman temu tolmačenju ugovarja in dokazuje, da je popolnoma prav, ako papež sprejme japonske zastopnike z diplomatskimi privilegiji, kajti papež je v tej vojni nevtralen in diplomatsko torej enako prijateljski napram Japonci kot z Zed. državami. Bolj resnična je naša trditev, da je duhovščina, posebno irska in italijanska hierarhija, v tej vojni bolj proti Angliji in za osiše, kot pa nevtralna. In papež bo nehal biti "nevtralen" šele ko si bo prilično gotov, kam se bo koncem konca obrnila vojna sreča. Po ameriško: He's sitting on the fence. — Predsednik Roosevelt je imel med najvišje katoliško duhovščino v tej deželi za svojo vnanjo politiko samo enega iskrenega prijatelja. Bil je to pokojni kardinal Mundelein.

Slovenci v Argentini so v polemiki glede akcije za osvoboditev našega naroda izpod Italije in Nemčije. Razdeljeni so v dve skupini: ena se imenuje v komentirala "Radnička Borba" v Clevelandu, pripadajoča isti stranki. Članek se pričinja: "Zadeva Tom Mooneyja se je z njegovo smrtjo zaključila, pravijo uvodniški pisec kapitalističnega sistema. So v napočnem. Slučaj Tom Mooneyja je bil dokončan pred tremi leti, ko je bil izpuščen iz ječe in se udeležal stalinistom za prirepek. Tedaj je Tom Mooney kot simbol delavskega zasuz-

Primorsko, ki pa je ne more biti brez svobodne Kranjske... In Slov. List pravi na to: "Vsak nepoučen človek, ki bi prečital tisto v 'Njivi', se bi upravičeno vprašal: Kakšni osli pa sede v Primorskem odboru, da sanjajo o neki svobodni Primorski, ne le brez Jugoslavije marveč celo brez Kranjske?" Resnica je, da Primorski odbor deluje za osvoboditev Primorja in za njegovo pridruženje k Jugoslaviji. Očita, da dobiva Meddržavni odbor "navodila pri tujih ljudeh" (pri komunistih?), kar akciji za osvoboditev Primorske nič ne koristi. Onj govore samo o demokraciji in porazu fašizma. Svoj odgovor "Njivi" in njenemu MO Primorski odbor v Slov. listu takole zaključuje:

"V varljivem upanju, da se bo primorsko vprašanje samo rešilo z zmago demokracije, more živeti samo kratkoviden človek. Ali ne spletkarijo Italijani pod bandero demokracije proti primorskim Slovincem in istrskim Hrvatom? Ali smo že pozabili, koliko prahu je dvignil grof Sforza, ko je general Simović povedal, da bomo Jugoslovani zahtevali ob miru Gorico, Trst in Istro? Grof Sforza je gotovo zelo dobro poučen o narodnostnem vprašanju v Julijski Krajini, saj je on vodil pogajanja za rapalsko pogodbo. On prav dobro ve, kod bi morala iti pravična meja med Italijani in Jugoslovani, ter se gotovo zaveda, da so Jugoslovani s svojim zadržanjem v sedanjih vojni pošteno zaslužili to pravično mejo, ker so s svojimi žrtvami obilno odtehtali tistega pol milijona mož, ki jih je Italija v prejšnji vojni žrtvovala za dosego svojih imperialističnih ciljev na račun našega naroda. Tudi prav nič ne dvomimo, da je grof Sforza demokrat; dokazal je to s svojim zadržanjem napram fašizmu takoj, ko je Mussolini prevzel oblast. To vse je res. Toda grof Sforza je predvsem Italijan. In kot tak ne bo nikoli samo iz nagibov demokracije pravičnosti pristal na to, da Italija odstopi slovenske in hrvaške kraje, ki jih je dobila z rapalsko pogodbo, Jugoslaviji. Tega ne bo storil noben Italijan, naj bo kakršnegakoli političnega prepričanja in naj nosi kakrnikoli srjaco. Zapomnimo si to! — Primorski odbor.

Argument Primorskega odbora torej je, da ako demokracija zmaga, to samo po sebi še ne pomeni osvoboditev Slovencev izpod Italije. Grof Sforza, ki se tudi BORI ZA DEMOKRACIJO in pomaga zavezniškom, ob enem vztrajno deluje, da Primorska OSTANE Italiji. Zahteva tudi Dalmacijo in še marsikaj. V zadnji svetovni vojni so zmagali zavezniški, torej demokracija. A Slovenci so bili v nji vzhlic geslom o samoodločevanju narodov razdeljeni na mirovnem kupčevanju kar med tri države. Zato je važno, da ne delujemo pod geslom demokracije samo za poraz osiše, nego tudi za tak mir, ki bo narodom pravičen, ne pa, da bi ponovil stare zmote versailleskega mira.

Dnevnik Post v Milwaukeeju se pritožuje, ker se mesto pokaže v stanovanjsko draginjo, dasi ni nikakršnega vzroka za tolikšna zvišanja najemnine. Tudi zupan Zeidler protestira in kliče v Washington in v Madison, da naj se zvezna in državna vlada kaj pobrigata za ta problem. Dnevnik Post meni, da uspeha ne bo, kajti v legislaturi v Madisonu prevladujejo konservativci in reacionarji. V Washingtonu imajo menda dovolj drugih zadev, čeprav imajo pravico določati tudi "dostropne cene" (to pomeni, da stropa ne smejo predreti in iti še višje), a občina Milwaukee, ki bi lahko sama največ storila, pa je tudi pod upravo reakcionarjev in konservativcev, sklepa Post. Najboljše za to mesto torej bo, ako si spet izbere socialiste v svojo upravo. Post pravi, da se Milwaukee na zvezni kongres v svojih težavah nikar ne zanaša. Je konservativen, in zvezna vlada, o kateri se tega ne more reči, je težko spravi kaj dobrega skozi.

Kralj Peter II. je kupil bombo, da jo angleški letalci vržejo na njegovo lastno, sedaj okupirano glavno mesto (Beograd). Stvar se glasi smešno in po "balkansko". Mogoče vest ni točna. Tu jo citiramo dobesedno, v originalu, s prve strani čikaške Tribune.

KING PETER BUYS A BOMB TO DROP ON HIS OWN CITY (Chicago Tribune Press Service.) London, March 21.—So his own former capital may be bombed by

SO TAKE ŽENSKÉ!



Zoja Kosmodemjanskaja je v lanskim Hitlerjevi invaziji ostala za fronto v okupirani zemlji. Pa je premisljevala, kako bi se lahko borila dalje v pomoč onim, ki so na fronti branili nadaljne pediti zemlje. Pogrnjala je marsikaj, dobila oporo med prebivalci dotičnih vasi, pa so nacija prizadevali vsakovrstne izgube za hrbiti. Vredila je torej gueriško vojevanje. Končno so jo naciji le dobili v pest in obsodili v smrt. Predno so ji vzeli življenje, je izkazala svojim ljudem in njenim rabilcem: "Lahko me obesite, a nisem sama. Nas je 200.000.000. Ne bo vam moglo vse nas obesiti."

the royal air force, King Peter of Yugoslavia today invested in a saving bond to pay for one 500 pound bomb. In the language of his country he wrote on a label pasted on the nose of the bomb: "This is the first bomb for Belgrade, but we hope there will be thousands more." King Peter will be told when the bomb has been dropped.

Ako je kralj Peter res napisal gori citirano pretnjo na bombo, je nedvomno uverjen, da Beograd ni še dovolj porušen in ne dovolj prebivalcev še ubitih v njemu. Ako bi za tak simbol kupil bombo zato, da se je bi vrzlo na Berlin in potem se tisoče drugih, bi imelo to vsaj smisel. Za pobijanje Srbov v Srbiji ni treba še njegovih bomb, ker sta za to nalogo dovolj Hitler in Milan Nedić, pa Bolgari in Paveličevi "vstaši". Omenjena notica kralja dobesedno citira, in ako mu ne dela krivice, je to dokaz, da njegovo veličanstvo svojega meča nič kaj modro ne vihti.

V Beogradu je nekdo ubil prefekta policije. Za kazen so oblatniki izbrali 75 znanih Srbov in jih ubili "v svarilo drugim". Čemu treba torej še Petrovih bomb v tak namen?

Bolgarija je zadnji del Hitlerjevega mostu za prodiranje na bližnji vzhod, predvsem v Turčijo in nato dalje proti Indiji. Bolgarski kralj Boris je bil nedavno pozvan na pomenek z nemškimi diktatorjem iz oči v oči. Borisu ni težko sprejemati nacijska navodila. Skrbri pa ga, kako mu bo mogoče poriniti bolgarski narod v vojno proti Rusom. Bolgarsko kmečko ljudstvo je namreč Rusom že iz tradicij prijazno.

Am. Slovenec priporoča, da naj se vrši letos v Chicagu, ali pa v Lemontu v času, ko bo imela KSKJ konvencijo, vseslovenski katoliški shod. Za shode torej ne bomo v stiski. Vseslovenski narodni, vseslovenski katoliški, in vseslovenski shod.

James Debevec, ki ima kongresnike za dopisnike in velik vpliv med ameriški politiki, bi morda lahko kaj več storil za primorske Slovence kot le pisal zanje. V prejšnji vojni je JRZ poslal v Washington pred senatni odsek za zunanje zadeve posebno deputacijo, pod načelstvom Etbina Kristana, in bi kaj dosegla, če ne bi takrat valove-

la po deželi spet izolacionistična burja, češ, zadeve v Evropi se Zed. držav nič ne tičejo. Naj torej James Debevec povabi svoje prijatelje na sestanek in jim pove, kar je povedal v uredniškem članku svojega lista dne 20. marca. Posiljati resolucije s shodov je dobro. Nekaj zaležejo, dasi jih tisti, katerim so naslovljene, le redkokdaj čitajo.

Med najsekrenejšimi ex-kralji je Duke of Windsor, ki je bil nekaj časa kralj Velike Britanije, pa je vsled ljubezni do svoje izvoljenke službo pustil. Sedaj živi z njo na otokih Bahamas, blizu Floride, kjer igra vlogu gospodarja, in dobro se ima. Potuje, na varnem je in nič se mu ni treba bati nemških letalcev, pred katerimi mora tu in tam v podzemski skrivališča njegov brat kralj George v Londonu. Slučaj tega nekdanjega razposajenca iz angleške vladarske hiše je ena izmed mnogih prič, kako nespametno je za ljudstvo vzdrževati dvorni luksuz ne da bi imelo kaj drugega kot stroške od tega.

La Parola v New Yorku, glasilo italijanske avtonomne socialistične federacije, razkrinjala kongresnika Martina Diesa z dokazovanjem, da se vzhlic opetovanim apelom in predloženi evidenci ni hotel pobrigati za raziskovanje aktivnosti italijanskih fašistov v USA, dasi je bil v to ugrizen ves čas, od kar je kongres ustanovil poseben odsek v ta namen. Dies se je rajše brigal za druge "neameriške" aktivnosti, kot pa da bi resno podrezal v fašistično gnezdo. Vzhlic temu je kongres Diesovemu odseku življenje podaljšal za nadaljnje leto. La Parola meni, da ker so vodilni italijanski fašisti v Ameriki bogati in vplivni politiki, imajo imuniteto, kak navaden radikalec, reven in nikomur nadležen, pa je šikaniran. Pač dvojna mera tudi v iskanju neameriških aktivnosti.

Kadar poslušate naše nasprotnike, ki sipljejo očitke na eno, ki delajo, vprašajte jih, koliko so že oni storili in kje se njihovo delo pozna? Na ta način jih najlaglje osmešite.

MED TO IN PRVO SVETOVNO VOJNO SO VELIKE RAZLIKE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

na zavezniški strani. Japonci in Kitajci so Angliji pomagali, da ni bilo za angleške posesti in interese na daljnem vzhodu nikake nevarnosti. Na Pacifiku in v azijskih morjih ni imela angleška mornarica nič težke in nevarnosti. V sedanjosti pa je velik del Azije zapleten v kravi ples kot menda še nobenkrat v tolikšnem obsegu. Kitajski je v vojni z Japonsko peto leto in ostali zavezniški pa od lanskega 7. decembra. Od tega datuma so nastale tam velike, dalekosežne spremembe. Bogate angleške in nizozemske kolonije je okupirala japonska armada in prodira v Burmo in proti Indiji. Filipinsko otočje je domalega pod Japonci. Le Kitajci se vzlic japonski premoči junaško bore in prizadevajo mikadovi armadi težke izgube.

Kaj bo s Sibirijo?

Dočim je pretežni del Azije v vojni afi pa že okupiran, pa vlada med sovjetsko Sibirijo, ki je azijski teritorij, in Japonsko mir. Mir v napetosti. Mir pred viharjem. Očitno je, da Rusija ne napade Japoncev zato, ker ima polne roke posla s Hitlerjevo armado. Japonska pa ni hotela začeti oboroženega konflikta z Rusijo zato, ker želi najprvo pognati angleško silo iz Azije, si zavarovati okupirane otoke in opraviti s Kitajsko. Njen namen, onemogočiti Rusijo kot azijsko velesilo in spraviti Sibirijo pod svoj vpliv, je ostal tak kakor je bil. Spopad med tema dvema silama se dogodi prej ali slej.

Avstralija postala bojišče

Ta vojna je velika sprememba tudi za Avstralijo. Dasi so njene čete bile na bojiščih tudi v prejšnji, Avstralija sama ni bila nič v nevarnosti, kajti Japonska je bila zaveznica Anglije, Nemčija pa na Pacifiku ni dosti pomenila. Ko so Japonci, Angleži in Avstraleci okupirali njene otoke in ji vzeli koncesije na Kitajskem, je bilo nemške moči in vpliva tam konec.

V sedanjosti vojni pa je tudi Avstralija postala bojišče in je resno v nevarnosti. Sama se bi Japonske ne mogla ubraniti. Prišlo so ji na pomoč Zed. države, ker ji Anglija ne more dati izdatne opore. Vsled tega je si-jaj angleške krone v Avstraliji zelo obledel. Tako je prišla Avstralija hočeš nočeš pod ameriški vpliv. Ako je ne zaščiti ameriška armada in mornarica, bo izgubljena. S tem je postala Avstralija poleg Kitajske drugo bojišče, na katerem mikadova oborožena sila ne bo mogla pometati kakor je na Malajih in v Singapuru ter dalje.

Tako vidimo, da četudi je japonska armada in mornarica dosegla v prvih štirih mesecih vojne velikanske uspehe, je še prave tako daleč od odločilne zmage, kakor je bila 7. decembra.

Kam Indija in Turčija?

Za Angleže je razlika v tej vojni tudi ogromna Indija s svojimi skoro 400.000.000 prebivalci. V prejšnji je Angliji pomagala z materijalom in z milijon vojakov. V sedanjosti je pasivna, ker Anglija ni izpolnila svoje obljube, ki ji jo je dala v prejšnji vojni. Indija zahteva neodvisnost in le kot taka je pripravljena delovati v območju Velike Britanije. Sedaj se posvetuje z indijskim voditeljem v imenu angleške vlade Sir Stafford Cripps, da jih pridobi za

sodelovanje in jim pove, kakšne koncesije je Anglija Indiji pripravljena dati. Razglasil jih je po radiu zadnji pondeljek vsemu indijskemu ljudstvu.

Vmes delujejo tudi japonski in nemški agenti, ki Indijcem prigovarjajo, naj se Angležem upro, Japonska in Nemčija pa bosta Indiji zaščitile popolno neodvisnost. Odgovorni indijski voditelji jima ne verujejo, zato se rajše pogajajo z Angleži.

V težkem položaju je tudi Turčija. Osiše jo snubi, ji preti in obljublja v dar druge dežele na bližnjem vzhodu, a tudi zavezniški ne drže križem rok. Sodi se, da je položaj za Turčijo tak, da bo kmalu zapletena v vojno, ni pa še jasno, na kateri strani.

Vojna v Sredozemlju

Velika sprememba za Anglijo je tudi v Sredozemlju. V prejšnji vojni so bile angleška, francoska in italijanska vojna mornarica v Sredozemskem morju eno. V sedanjosti je francoska poražena in angleška se mora s silami osiše tu sama boriti. Ves Balkan je pod nemško, in deloma pod italijansko okupacijo. Vojne v Libiji angleške čete še nikakor niso mogle odločiti in angleška blokada tu slabo deluje. Italija je sicer izgubila cesarstvo Abesinijo, Eritrejo in Somalijo, toda poražena ni še, ker so obrambo Libije prevzeli Nemci. Francoske kolonije v Afriki imajo močno armado, ki pa je pod poveljstvom vlade v Vichyju nevtralna. Zaveznikom pomagajo le takozvane svobodne francoske čete, ki pa niso številne.

Položaj za Anglijo na tem kraju sveta je nevaren, ker Nemci še niso opustili načrta za prodiranje proti sueskemu prekopu. Za angleški promet in za njene posesti v tem delu Afrike je to življenjska žila.

Severna in Južna Amerika

Severna in Južna Amerika je potemtakem edini kontinent, ki še ni spremenjen v bojišče, čeprav je zapleten v vojno. Aktivne so v nji Zed. države in Kanada, toda na azijskih, evropskih in afriških bojiščih. Vojno osiše so napovedale tudi nekatere druge republike na tem delu sveta, druge pa pomagajo Zed. državam s tem, da so prekinile diplomatske in gospodarske stike z Berlinom, Tokiom in Rimom. Izjema je izmed važnih dežel le Argentina, ki hoče ostati strogo "nevtralna", kar je Nemčiji, Italiji in Japoniki indirektna pomoč.

Tak je v glavnem obris razlik med to in prejšnjo vojno, kar se razpodelbe dežel tiče. Velikanske razlike pa so tudi v načinu vojevanja. Letalstvo je postalo enako važno kakor kopna armada in mornarica. Dežela, ki ga nima v zadostni meri, je v naprej obsojena porazu.

Tudi mir bo drugačen od oneka po prejšnji vojni. Z zavezniško zmago bodo ustvarjeni pogoji za tak mir, v katerem bodo vzroki za vojne lahko odpravljjeni.

Naš upravnik dobil sina

Upravnik Proletarca in tajnik JSZ Charles Pogorelec je dne 24. marca dobil sina. Njegova soproga Anna je hči znane Ciganovičeve družine. Pred poroko je bila uposlena v uradu SNPJ.

Mat i dete sta zdrava in oče se raduje veselega dogodka. Čestitke in pa obilo sreče!

ZA LIČNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. MOHAWK 4707
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET
CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00
na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero
\$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

**2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois**

KING PETER BUYS A BOMB TO DROP ON HIS OWN CITY (Chicago Tribune Press Service.) London, March 21.—So his own former capital may be bombed by

ZVONKO A. NOVAK:

ČEZ DRN IN STRN

SLOVENCI
XVIII.

Po slovenskem svetu je bilo tja do dvanajstega stoletja le malo mest in trgov. Samo na Primorskem so se ohranila nekatera mesta še iz rimske dobe ter imela večinoma romanško prebivalstvo, ki pa je bilo dokaj pomeženo s slovenskim in se je moralo učiti slovenske govornice, ker je bila okolica popolnoma sloven-ka. Med njimi je bil Trst najznamenitejši.

Ker si pa baš laški grof Sforza pod krinko liberalnih nazorov na vse krplje prizadeva dovedati ameriški javnosti, da gre pravica do slovenskega Primorja in Trsta z vso njegovo okolico, ki naj sega tja preko naše solne Gorice, koder je nam nekaj nebesko lepo prepeval naš pevec Gregorčič ter v svojem prečrčnem duhu videl vse sedanje laške in nemške naselbine, edinole Lahem, naj se sedaj malo pomudim pri zgodovini tržaškega mesta.

Nastanek tržaškega mesta sega v prazgodovinsko dobo. Kajti že Karni so tamkaj ustanovili trgovsko pristanišče ter mu dali ime Trgeste. Ko so Rimljani l. 1778. pred Kristusovim rojstvom podjarmili Istru, so Trst izpremenili v močno vojaško naselbino, ki se je raztezala od griča sv. Justa dol proti morju.

L. 524. so se ustanovile tržaška, koprška in pičanska škofija. Karol Veliki si je z mečem v desnici in s križem v levi s slovenskimi pokrajinami vred osvojil tudi Trst ter tega pridružil furlanski marki. V desetletju je bil Trst že močno utrjeno mesto. Imel je obzidje, stolpe, vrata in hodnike.

L. 948. je kralj Lotar II. podelil tržaško mesto z okolico v obsegu 22 kilometrov tedanje mu škofu Janezu. Več kakor sto let so bili tržaški škofje njegovi duhovni in posvetni vladarji. Ko pa so po svoji lastni nemarnosti in zanikarnosti zabredli v hude denarne stiske, se je l. 1295. mestna občina odkupila od škofa Brisa za 200 mark. Škofje so pozneje še večkrat poskušili dobiti nazaj izgubljeno oblast, a so se jim vsa tržaška prizadevanja izjalovila. Trst ni nikoli več prišel pod cerkevno oblast.

Vseeno pa se tržaško mesto ni moglo mirno razvijati, ker so z njim uspešno tekmovali Benetke, ki so bolj in bolj širile svojo moč in veljavo med primorskimi pokrajinami ob Jadranu, ker so izdatno preganjale morske roparje, za kar so jim plačevale primorske sode primerno odškodnino. Toda Tržačanje tega dostikrat niso marali storiti, pa je vsled tega prišlo leta 1369. tako daleč, da so Benetčanje oblegali Trst enajst mesecev, ga popolnoma sestradali in vzeli. Ali vojne homatije podrugod so jih pa prisilile k temu, da so se temu mestu odpovedali, nakar so se Tržačanje vdali habsburškemu vojvodi Leopoldu III., ne da bi se bilo pri tem določilo natančno razmerje do Habsburžanov. Zategadelj se je mesto zapletlo v kaj krvave boje z njimi ter l. 1463. izgubilo nekaj ozemlja in samostojnosti. Med prebivalstvom samim ni bilo sloge. Nekaj Tržačanov je priznalo avstrijsko oblast, nekaj pa ne in tekla je kri, dokler ni cesar Friderik užugal mesta z močno vojaško posadko.

Trst je nato hiral bolj in bolj ter popolnoma podlegel vplivu

beneske moči. Morda bi bil ostal čisto navadna ribiška vas, da mu ni l. 1719. cesar Karol VI. podelil proste luke. Šele potem si je opomogel ter se z žilavim, krepkim in naprednim slovenskim življenjem v svoji sredi in svojem zaledju razvil v največjo in najmodernejšo luko ob Jadranskem morju.

Ze v trinajestem stoletju je bilo med tržaškimi meščani kaj veliko število slovenskih priseljencev, ki so se s Krasa in iz drugih slovenskih krajev stalno naselili v mestu. Ali tik pred prvo svetovno vojno pa je bilo slovensko prebivalstvo v Trstu v gospodarskem in kulturnem zvezu že tako močno, da je v obdobju daleko nadkrijevalo tamkajni laški in nemški življenj.

Čas je ničen, če se zamudi

Se manj kakor dva meseca imamo čikaški Slovenci do svoje skupne prireditve, ki se bo vršila dne 24. maja v Ameriški četki dvorani na 18. cesti skladi za nesrečno slovensko ljudstvo v prid in ki obeta biti ena najlepših manifestacij iskrene vzajemnosti, kar smo jih še doživeli med slovenskim življenjem v Chicagu.

Na zadnji seji krajevne pomožnega odbora in zastopnišva naših organizacij v tem mestu, ki smo jo imeli dne 23. marca v Tomažinih prostorih na 22. cesti, se je kar vidno pokazalo, da se ljudje že močno zanimajo za tisto važno in pomembno prireditev po celi naši naselbini na zapadni, severni in južni strani velikega čikaškega mesta. Na njej so bile zastopane naše organizacije, ki delujejo v vseh omenjenih mestnih delih.

Tisto zanimanje pa bo, mislim, še veliko bolj naraslo, če povem naši javnosti, kako daleč smo že s svojimi pripravi.

Ze zadnjič sem rekel, da je odbor povabil čikaškega župana na našo skupno prireditev za govornika. Tajnik Gottlieb nam je na zadnji seji prečital pismo, ki ga je prejel od njega. V tem pisanju nam župan pove, da bo na vso moč rad prišel na našo prireditev, če bo le utegnil. Nadalje nam je tajnik prečital prepis pisma, v katerem je povabil dr. Izidorja Cankarja v isti namen.

Seja je odboru naročila, naj povabi Ano Beniger na prijazno sodelovanje. Če se ta mladica, ki je sedaj med ameriškim slovenskim življenjem najobetavnejša in najbolj dramatična sopranistka, odzove povabilu, bo s tem zelo veliko pripeljala k umetniškemu uspehu naše skupne prireditve. Doslej so se povabili za takšno sodelovanje odzvali trije naši pevski zbori, in sicer po abecednem redu "Adrija", "Prešeren" in "Sava". Zagotovljeno je tudi to, da bosta nastopili Novakovi sestri Majda in Ksenija. V isti namen bosta povabljeni Korenčani sestri. Tudi "Prešernovega" kvarteta, ki je na vso moč priljubljen med nami, ne bomo pozabili in pevskega zbora Slovenske ženske zveze, ki se baš sedaj ustanavlja, bi ne smeli pogrešati v vzporedju; če mu je le mogoče, naj se odzove našemu povabilu.

Nam vsem dobro znani Tomaž Cukale bo deklamiral lepo Gregorčičovo pesem in prejko ne še zapel kako popevko v namček.

Da se še bolj poveča pestrost našega programa, smo sklenili povabiti na sodelovanje dekleta čikaškega kluba "Ljubljana"



THAT'LL KEEP HIM WARM!

ne" ter jih prositi, naj nastopijo v slovenski narodni noči ob tisti priliki.

Kakor smo zvedeli na zadnji seji, je dotlej bilo 1.300 vstopnic razdeljenih med naše ljudi, da jih spravijo v denar. Ob enem smo naročili tajniku, naj jih v primeren številu pošlje vsem tistim društvom, ki jih je nito dobila, ter čakati prosi članstvo, naj društva vsako po svojih denarnih močeh dajo oglaševanje v našo programno knjižico, za katero je prinesel tajnik vzorce s sabo ter jih razdelil med navzoče zborovalce in zborovalke, ki so se v kaj lepem številu udeležili te seje. Izmed tega čikaških slovenskih časnikarjev je bil poleg pisca teh vrstic navzoč tudi Proletarcev urednik Frank Zaitz.

Razen nekaterih podrobnosti se je z zadnjo sejo ukrenilo domala vse, kar je potrebno za izvedbo našega vzporedja na skupni dobrodelni prireditvi dne 24. maja.

Zdaj je treba predvsem gledati na to, da se proda najmanj 2.000 vstopnic pred prireditvijo, napolnijo vse nabiralne pole in naberejo oglaševanje za petdeset strani programne knjižice. Ta cilj se da lahko doseči, če se poprimemo tega dela vsi in vse brez vsakršnega oklevanja in odlašanja. Članstvo, ki se udeleži svojih društvenih sej v mesecu aprilu, naj ne pozabi yzeti s sabo še posebej nekaj novcev za naše vstopnice, ki se jim bodo ponudile ob tisti priliki.

Res je še skoro dva meseca do naše skupne prireditve, ali treba je imeti pred očmi dejstvo, da je čas ničen, če se zamudi.

Vera v vstajenje

Chicago, Ill. — Bliža se praznik, katerega vse človeštvo brez razlike vere, ali prepričanja, pozdravlja kot največji in najlepši dan v letu. Po zakonih vere in narave, je to dan velike nedelje . . . dan prebujenja spomladi . . . dan, v katerega mora vsak človek imeti vero, ako hoče živeti. Ako ne verujemo, da bo po dolgi zimi in slabemu vremenu, zopet posijalo spomladansko sonce, in če ne verujemo, da bomo zopet vstali, kadar nas je kruta usoda vrgla na tla, potem smo zgrešili življenjski cilj, in naše življenje je brezpomembno. Vero kot je gori omenjena rabimo, da bomo verovali v vstajenje slovenskega naroda. Slovenski narod v domovini ima dolgo zimo, ki se vleče že leto dni, in nekateri so že obupali, češ, saj za nas ne bo nikdar več spomladi; vlegli so se in umrli. Za ljudi, kateri ne verujejo v spomlad, je smrt edina rešitev. In prav je da umrjejo, da s svojo boleznijo ne okužijo tudi ostali del našega naroda, kateri je trdno prepričan, da pomlad je blizu, in da bo prišla kot cvetoča ne-

delar državni department in računski pregledani in potrjeni po računskih izvedenih. Če imam jaz sorodnike tam, in jim bom pomagal, je lepa stvar. Toda kdo bo pa pomagal ljudem, kateri nimajo nikogar tukaj? Kdo bo pričel pobirati šele po vojni, bo zvonil po toči, ker ako ne bo pomoč takoj tam, ko bodo izgnani ljudje prišli nazaj, umrli bodo gladi in mraza, in vaša pomoč bo prišla veliko pozno. Denar je sedaj investiran v United Defense Bonds, torej pomaga Ameriki premagati zakletke sovražnika Slovencev. Tudi tukaj velja guslo, kdor hitro da, dvakrat da. Ako imate vero v vstajenje slovenskega naroda, boste pomagali in darovali takoj, da ne bo pozno.

Anton Krapenc.

To soboto otvori Jug. hranilno in posojilno društvo svoj novi dom

Chicago. — V soboto 4. aprila bo za Jugoslovansko hranilno in posojilno društvo znamenit dan. Kajti praznovalo bo ne samo vstajenje vseh težkoč, ki jih je imelo skozi precejšnje število let, nego bo tudi slavilo zmago nad vsem tem, da se prvič v svoji zgodovini nastani v lastnih prostorih. Otvorjeni bodo v soboto 4. aprila na 2310 S. Lawndale Ave.

Pridete lahko na obisk že ob 10. dop. In boste dobrodošli, do 10. zvečer, ko se tega dne končajo uradne ure.

Nihče ni vprašan, da naj ob priliki tega obiska prične z novo vlogo, nego le, da se pouči, kako je to društvo vzlic vsemu napredovalo in uspevalo, ko so mnogi mislili, da ga je konec.

Torej ako le utegnete, ogledajte si prihodnjo soboto na omenjenem naslovu, ogledajte si prostor, in kot poroča direktorji, bo tudi vsakdo postržen.

Tajnik SDC Oscar Godina pozvan v armado

Oscar Godina, tajnik korporacije Slovenskega delavskega centra, je dobil obvestilo, da se mora 8. aprila javiti za službovanje v armadi. Člani društva Pioneer so mu zadnji teden priredili v Centru poslovilni večer.

Oscar Godina je zelo deloven v omenjenem društvu, v katerem je bil precej časa predsednik, je član kluba št. 1 JSZ in je izmed mlajših članov kluba eden najaktivnejših. Na klubovih prireditvah je vsakikrat pomagal.

Bil je uposlen v upravnistvu publikacij SNPJ.

Zelimo mu srečen povratek. V tajnikovanju pri SDC ga bo nadomestil Frank Aleš.

Naročite si Ameriški družinski koledar, letnik 1942. Stane \$1.00.

Potrudimo se, da dobi letošnji Majski Glas čimveč naročil

Upravištvo Majskega Glasa se je te dni obrnilo s posebnim pismom na društva, klube in druge prijatelje za naročbo na letošnji MAJSKI GLAS.

Upravnikovo pismo se glasi:

Revijo Majski Glas, na katero vas vabimo, da si jo naročite, vam ni treba posebej predstavljati, ker vam je znana.

Kot prejšnja leta, bo tudi letošnja urejena v istem duhu kot njeni predniki. Vsebovala bo število izvrstnih člankov in drugih spisov, pesmi in ilustracij ter mnogo zabavnega čtiva.

Bo to res revija, vredna slovesa, ki ga uživa. Tako revijo moremo izdajati le s sodelovanjem naprednih društev in drugih organizacij ter posameznikov, ki so ji temeljna opora. Ste pa lahko prepričani, da boste za mal denar dobili v njej več gradiva kot v marsikateri knjigi.

Cena posameznemu izvodu bo le 25c vzlic draginji, pri večjih naročilih pa so cene sledeče:

10 iztisov.....	\$ 2.40	50 iztisov.....	\$10.00
15 iztisov.....	3.45	75 iztisov.....	14.25
25 iztisov.....	5.50	100 iztisov.....	18.50
35 iztisov.....	7.35	250 iztisov.....	43.75

Z Majskim Glasom bomo gotovi tako, da ga bodo prejela vse organizacije do 1. maja. Zato prosimo, pošljite naročilo najpozneje do 20. aprila. Poštnino plačamo mi. Majski Glas bo tiskala tiskarna SNPJ.

Z iskrenim pozdravom,

za upravo Majskega Glasa,
CHAS. POGORELEC.

Presojanje dogodkov doma in po svetu

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Filipine, se je ponudil vladi, da ga namesti, kjer ga potrebuje. Dala mu je ne posebno važno mesto v oddelku za letalstvo v Washingtonu, kjer je sameval, kajti drugi uradniki in veščaki so ga radi njegovih prejšnjih aktivnosti izolirali. Henry pa mu je dober prijatelj in bosta lahko izhajala.

"Neodvisna unija" delavcev pri Diamond T Motor Car Co. v Chicagu, ki ima nad tisoč članov, je poslala delavskemu vojnemu odboru in vladi resolucijo, v kateri predlaga, da naj se legalni delavnik zviša s 40 na 48 ur na teden. Sedaj morajo delodajalci plačevati za "overtime" po štiridesetih urah čezurnega dela, potem pa bi šele po 48. Milijone dolarjev bi se s tem prihranilo, pravi omenjena unija (Za koga?)

Kongres je sprejel zakon, ki je zvišal delavnik poštinskih uslužbencev s 40 na 48 ur na teden. Za vzrok navaja, da je bilo mnogo poštinskih delavcev pozvanih v armado, poštini promet narašča, pa je treba, da skušeni v tem poslu delajo več ur v tednu kakor sedaj. Za dodatne ure bodo plačani po regularni lestvici (ne čas in pol).

Poljski premier general Vladislav Sikorski je bil pri Rooseveltu in se z njim posvetoval glede mej poljske republike, ki se jo obnovi po vojni. Pred tem je bil na enakem posvetovanju v Moskvi. Izgleda, da Poljaki namijo, da jim mislijo dati zavetnik manj zemlje, kakor pa so jo imeli predno je Nemčija pogazila njihovo deželo.

Mrs. Elizabeth Dilling, ki slovi za vedilno fašistko v tej deželi, ima vsled zakonskih homatij opraviti s sodiščem. Mož jo toži za razporok. Pri zaslišanju jo je možev odvnetnik vprašal, koliko je stalo božanje njeno potovanje po Evropi. Bila je parkrat tam z otroci. Ali ga je stalo 30 tisoč dolarjev? Odgovorila je, da ne. Ali je vsota znašala morda 40 tisoč? Rekla je, da ne ve. Dalje je bilo na sodišču ugotovljeno, da si je kupila veliko farmo in hišo v Kenilworthu. Tudi gotovine ji ne manjka. Proti "rdečkarjem" in "brezbožcem" je napisala dve knjigi, ki so jih ji založili drugi na svoje stroške in ji dali še visoko vsoto po vrhu. Dela se za fanatično patriotično in vsak radikalec ji je prekuhek. Nji se je "patriotizem" in boj proti Rooseveltu res bogato poplačal. Nedavno je vložila tožbo radi obrekovanja proti neki radijski kompaniji in njenemu komentatorju novic. Zahteva od nju milijon dolarjev odškodnine.

Zabava Družabnega kluba preložena

Chicago. — Pred kratkim sem poročal, da bo Družabni klub Slovenskega delavskega centra imel svojo spomladansko domačo zabavo dne 18. aprila, kot je klubov odbor prvotno določil. Pozneje pa smo izvedeli, da ima na isti dan svojo prireditev dr. št. 86 SNPJ, zato smo sklenili, da našo domačo zabavo preložimo za enkrat v mesecu maju; datum naznanim pozneje.

Naš Družabni klub je bil organiziran za gojitev družabnosti in v prosep boljšega medsebojnega razumevanja, zato upoštevajo vse društvene prireditve. Prav tako pa želimo, da upoštevajo tudi društva naše odbrane dneve v septembru in novembru ter januarju 1943, katere bomo naznanili v kratkem.

Članstvu in drugemu občinstvu tega okrožja pa toplo priporočam, da naj se dne 18. aprila, to je v soboto zvečer, v kolikor mogoče velikim številu udeleži veselice dr. št. 86 SNPJ na severnem delu mesta!

Frank S. Tauchar.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

APRIL

BRIDGEPORT, O. — Majska praznava kluba Naprej št. 11 JSZ v soboto 25. aprila na Skofovi farni Bartonu.

MAJ

CHICAGO, ILL. — Majska slavnost kluba št. 1 JSZ v petek 1. maja v Slov. del. centru.

SPRINGFIELD, ILL. — Majska slavnost kluba št. 47 JSZ v soboto večer 2. maja v Slov. del. domu.

CHICAGO, ILL. — Koncert "Save" v nedeljo 3. maja v dvorani SNPJ.

JUNIJ

CHICAGO, ILL. — Piknik v korist Proletarca v nedeljo 14. junija pri Keglu v Willow Springsu.

NOVEMBER

CHICAGO, ILL. — Koncert "Save" v nedeljo 29. novembra v dvorani SNPJ.

Listen to PALANDECH'S RADIO BROADCAST

Featuring a Program of YUGOSLAV FOLK MUSIC Every Saturday, 1 to 2 P.M. STATION WHIP 1520 kilocycles (Top of the Dial)

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 20-361

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

PRISTOPAITE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanovljajte nova društva. Deset članov (ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave CHICAGO, ILL.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN and SURGEON 3724 West 26th Street Tel. Crawford 2212

OFFICE HOURS:

1:30 to 4 P. M. (Except Wed. and Sun.) 6:30 to 8:30 P. M. (Except Wed., Sat. and Sun.)

Rca. 2219 So. Ridgeway Ave. Tel. Crawford 8440 If no answer — Call Austin 5700

Društvom in Klubom

Za čimboljši gmotni in moralni uspeh svojih priredb jih oglašajte v

"PROLETARCU"

LOOKING AHEAD

By LEN DE CAUX

On the crest of a syntetic wave of manufactured demand for a crack-down on labor, Congressmen Howard Smith surfbards into the news again—with another bill to disrupt war production.

This bill would slash the wages of all war workers by abolishing overtime pay rates; would launch an open-shop drive against unions by outlawing all forms of union security; and would destroy the labor protection of a dozen federal laws.

To this brazen call for a class war by employers against the worknig people, Smith adds a squeaky "profit-limit" note.

The 6% limit proposed on war contracts would not stop profiteering. A concern with many contracts could make many times 6% on investment. General Motors, for instance, has \$3,758,000,000 in war contracts. Under Smith's bill, its profits would be "limited" to 6% of this amount, or some \$225,480,000—representing about a 20% profit on investment.

Compare this return with the 2½% which is all a worker can get when he invests his hard-earned savings in a defense bond or a savings account.

Smith's demand for war against the Axis is backed by the usual polttax clique and other Congressmen who claim they are responding to urgent "public demand."

This "public demand" consists of a concerned campaign in the big-business press and a manufactured "flood" of letters and wires to Congress, most of them in the same language.

It is a campaign based on a number of bold lies, following the Goebbels technique. And it is not unlikely that actual Hitler agents har a part in promoting this dissension-breeding propaganda.

PERSECUTION IN A DEMOCRACY

Nobody need expect too much regard for human freedom in the actions of a government at war. War creates its own inevitabilities. Yet even for the sake of winning the war, to say nothing of the peace—the government might at least avoid callous flouting of human dignity.

The thousands of Japanese on our West Coast have lived quietly and worked industriously for many years. They have endured our cruelest insult by being placed in a category of subhumans who may not become naturalized citizens. No doubt there are among them spies and saboteurs. These should be dealt with by constituted authorities who have never been denied all the money they needed to enforce the law. If honest Japanese farmers are in danger from vigilantes and hysterical mobs, it is our duty to repress the vigilantes and quiet the hysteria.

But the officials of this great and resourceful nation, who have a crucial responsibility toward what is left of human dignity have resorted to the most humiliating and most brutal method of handling the problem short of mass execution. The President has authorized the establishment of military zones under virtual martial law from which anybody—citizen or alien, white or colored, stupid or smart—may be evacuated. And a military commander American citizens of Japanese ancestry, German aliens and Italian aliens American citizens of Japanese ancestry, German aliens and Italian aliens must go.

This is a nation of "aliens." It is a nation in which aliens are supposed to learn to value democracy. By establishing an official policy of mistrust of aliens and first generation citizens, by assuming they are guilty until proved innocent, the great Melting Pot has admitted its failure, the nation has denied the very basis of its existence. And among the first to disavow this admission of failure would be many of the aliens who are now the victims of indiscriminate suspicion and persecution!

It will be difficult to relieve more than a small part of the incalculable suffering which thousands of innocent men, women and children on the West Coast must now endure. But what can be done should be done. Franklin D. Roosevelt personally ordered this hegria; he might in small measure redeem himself and his professed ideals by prompt, efficient and humane efforts to re-establish the uprooted lives.

For all men of good will there is the special task of trying to save the wanderers for democracy. Their suffering at the hands of a nation embattled for the four freedoms must not be allowed to make them scornful of freedom.—The (Socialist) Call.

IN THE WIND

Technocracy, Inc., long thought to be a dead or dormant movement, has come back to life with an expensive newspaper advertising campaign. Howard Scott, who started Technocracy in 1933, is leading its revival. Not only does he boast of a scheme to increase production many times, but he claims that his engineers have designed a bombing plane that will fly around the globe with a twenty-five ton bomb load. Observers who have attended recent Technocracy meetings report that the members have taken to military uniforms and drill. A feature of the new program is its recommendation that all public bars be closed and that distribution of liquor be curtailed.

The Ku Klux Klan, which was involved in the race riots at the Sojourner Truth housing project in Detroit, is organizing small units called the "Faithful Fifties" throughout the country.

British liberals are protesting against the government's withdrawal of its subsidy from Picture Post, a publication resembling the American Life. The Ministry of Information had been buying bulk lots of the magazine for distribution to troops and civilians in the Middle East, but when Picture Post published an article by Tom Wintringham criticizing the conduct of the Lybian campaign, the ministry refused to purchase any more copies.

Leaders of Public Opinion on the West Coast are demanding that a representative of that region be given a high position in the war effort. At present no member of the Cabinet or the production boards is from the Far West.

A Bronx chapter of the America First Committee held an officers' meeting on March 6, 1942. Joe McWilliams's American Destiny Party held a meeting on March 4 at which it was announced that McWilliams would soon be returning from Chicago to New York to continue his political work.

Three truckloads of the best brandies and wines from the Normandie—which boasted one of the finest stocks in the world—were removed for the personal use of Gaston Henry-Haye-Vichy's ambassador in Washington.

Appeasement in Any Form Is Dangerous

The news that the Swedish government has suppressed a number of publications for printing stories reflecting on the Nazis is disturbing, especially at a time when German troops are being massed ostentatiously along the Baltic and Goebbels is conducting an anti-Swedish press campaign. It is true that another paper has been prosecuted almost simultaneously for calling Stalin "a mass murderer," and that the suppressions appear more severe than they actually were, since they only applied to one issue, and were probably enforced only after the distribution had been completed. Nevertheless, the action has more than a faint odor of appeasement. It was prompted by accounts of tortures suffered in Nazi concentration camps by fourteen Norwegians who had escaped. The Swedish Minister of Justice says that these stories cannot be verified, but there is, unfortunately, every reason to suppose that they were true. No doubt Berlin objects to such facts being published, but the Stockholm government cannot be so naive as to think that paying heed to a Berlin's protests will protect them from Nazi demands of a more serious nature. The only thing that will prevent the invasion of Sweden if and when Nazi strategy requires that step will be the certain belief in Berlin that the Swedes will fight and exact a high military price. Concessions on minor matters do not mean that Stockholm would capitulate to major demands, but they do encourage the Germans to believe that it would. That is one reason why appeasement is so dangerous. And another result not to be ignored is the depressing effect on public morale.—The Nation.

THE LAND OF OPPORTUNITY

Let me live in my home by the side of the road,
Where the tourist clans go by;
For someone will sell them hot dogs to eat,
And it might as well be I.

Lake Superior is the longest of the Great Lakes.

THE MARCH OF LABOR

NOT BY AGGRESSION BUT BY THE
NAKED FACT OF EXISTENCE WE ARE
AN ETERNAL DANGER AND AN UN-
SLEEPING THREAT TO EVERY GOVERN-
MENT THAT FOUNDS ITSELF ON ANY-
THING BUT THE WILL OF THE GOVERNED.

OLIVER W. HOLMES
JUSTICE, U.S. SUPREME COURT 1902-32

THESE ARE ABOUT
17,000 DIFFERENT
KINDS OF JOBS IN THE U.S.

WHATEVER YOUR JOB MAY BE, IT
IS MADE BETTER THRU THE EFFORTS
OF ORGANIZED LABOR. SHOW
YOUR SUPPORT OF ORGANIZED
LABOR BY BUYING UNION-MADE
GOODS.
THIS IS
THE LABEL
TO LOOK
FOR WHEN
BUYING
HATS.

DOES NOT WORK ON
WEDDING DRESSES.
HE STITCHES CLOTH
STRIPS TO CANVAS
LINING OF COAT
LAPELS, GATHERING
THE MATERIAL UNDER
ENOUGH TENSION TO
MAKE SE LAFEL ROLL.

18 TO 65

The Advocate has no objection to offer against the Law to register Americans between the ages of 18 and 65 years. Of course we don't like the purpose for which they are going to be enrolled; nobody likes war and slaughter. But, after all, here is a step in the direction of socialization—a step which Socialists would probably be taking without the stimulus of war if they were setting the pace and direction of the nation.

However, while we won't be objecting, we will be calling attention, so long as we are able to do so, to the social significance of things that are happening.

What the registration of practically the whole of the service-able population emphasizes is the fact that what has been known as "free" labor is walking the same road to extinction as "free" enterprise has been traveling. We are going to be more social creatures from now on and, we suspect, like it.

Especially interesting and enlightening is the proposal to include men above and below military age in the nation's enrollment.

Those of us above our 44th birthday can't be helpful in an army. But we will be able to do some useful service in industry. So what? Well, so the government is putting itself in position to tell us what to do.

Our realization that change, although always painful, is an unchanging law of nature will help us to conform. We'll serve in the place to which we are assigned. We'll place ourselves at the disposal of the government. We'll do our best to be useful.

Our only real objection in the whole proceeding is that those in control of our policies appear determined to hold fast to the old private ownership and private profit economy as long and to as great a degree as possible.

We don't like that. We dislike it because that determination places us in danger of developing into an autocratic totalitarianism. Indeed, that is almost certain to be our end unless we intelligently and purposefully go "whole hog" for democratic social control somewhere along the line.

Believing that democracy can be preserved only by extending it, we Socialists will continue to press for the application of democratic processes to the business of producing and distributing wealth. We should be willing to serve as cogs in a socially-owned and democratically-managed economic machine. But should never silence our protests against a government policy of stabilizing the staggering system of private exploitation.—Reading Labor Advocate.

CHINA

It is hoped that China will not get discouraged by the turn of affairs in the Far East and make peace with Japan.

In spite of temptations, it probably will not. It is one of the original 26 nations of the United Nations which, early in January, signed an agreement for a finish fight. One point in the agreement is that each government pledges itself not to make a separate armistice or peace with the enemies.

Besides, China has been fighting too long to give up now, before driving Japan completely out of the country.

In fact, China is on the way to become a real country, treated as an equal, not as a subordinate nation. Fifteen years ago the Germans were better liked in China than the British or the Americans. But that was in the days of the German republic. Germans in China were not Hitlerites nor spies, nor domineering blusterers; and Germany was not imperialistic and had no imperialistic ambitions. The Chinese were not afraid of them, had no suspicions regarding them, and German business men in China were allowed to go where they pleased. They wore bands around their arms to show that they were Germans, for the residents from other countries were under suspicion.

But that friendly condition was reversed when Hitler got the upper hand in Germany.

Then came the Japanese attack upon Manchuria in 1931, and upon China proper in 1937. China has put up an immensely great struggle. It has earned the respect of the world. It either had to hang onto its defenses or hang from them. It has but to persist, and it will overcome Japan, with the eventual aid of the other countries of the United Nations, and will take its place with them, respect-

MASS PRODUCTION OF BOMBERS

To those "crepe hangers" who think Uncle Sam is losing this war, we tender this bit of cheering information:

In the plant of the Consolidated Aircraft Corporation in San Diego, Calif., long-range bombers began rolling off mechanized assembly lines. There was a time when makers of airplanes insisted airplanes couldn't be put together like automobiles. They were entirely too complicated, they said.

Now, American genius has turned the trick. We are to have mass production of the most formidable bombers in the world. Hitler will understand the significance of that statement and will probably agree that from a military point of view it is the most important development of the day.—Labor.

Foundations of the Peace

HENRY A. WALLACE

Most of the people do not want charity. They want paying jobs. They will be able to have paying jobs, with few interruptions, if prices, production, and purchasing power can be held in balance with one another and the economic machine can be kept running steadily and smoothly.

This is the challenge to the leaders of industry, agriculture, labor and government. It is a challenge to the highest statesmanship of our own and other nations. Of course there are difficulties and obstacles. Only by recognizing and studying obstacles can they be surmounted. "A new order" is truly waiting to be created—not the "new order" which the Nazis talk about and which would cloak the new form of slavery they would impose, but a new order of democracy where security, stability, efficiency and widely distributed abundance would prevail.

Many persons in the United States are deeply disturbed over the heavy government borrowing and the drastic shifts in our economy made necessary by the defense program. They fear an end of the war almost as much as the war itself, because they believe the return of peace would bring another bad depression. But one of the hopeful signs for the future is the very fact that the possibility of depression is so widely recognized. This increases the chance that action will be taken in time to prevent it or at least cushion the shock.

The basis for such action can best be laid now, while the war is still in progress. — Extract from article in Atlantic Monthly.

Four Steps to End Worry

If you worry—and the chances are pretty good that you do—there are, according to William S. Raily, noted psychologists several things you can do about it. These things, as detailed in Your Life Magazine, have a particular application to the present.

"If you worry about the outcome of the war, or what might happen to us all in the future," Dr. Raily says, "try this plan:

"1. Condition your body until you are in vigorous health. It is hard to worry if your helth is good.

"2. Think of the things you fear for the United States, and determine what you yourself can do to help prevent them. At the same time realize what is being done by the country as a whole to ward off the evils you anticipate.

"3. If you still worry, think of the worst that could happen. Could you face it? Have other people suffered similar trials? Have they won out in the end? You might even find some advantage in the new condition, along with the hardships. Ask yourself, could you not live through the changes you fear, and survive?

"4. Being prepared for the worst, go right on working and getting others to work for the things which will prevent the outcome you dread, but think mainly of the outcome you want and toward which you are working. Remember that the patriot spends all his time working for his country. Nobody ever worried an army into victory!"

No Delinquent Children

There is no such thing as a delinquent child. Fundamentally, all children are good and they only need an opportunity to prove it.—Louis Langan, publicity agent for Girlstown, as quoted in the Courier-Journal, Louisville, Ky.

Facing the Facts

With Philip Pearl

Traditionally, a red rag enrages bulls. Likewise, elephants are said to retain vengeful memories of those who feed them live cigar butts. It now seems that the reactionary press and the labor-haters in Congress feel the same way about the truth.

Within the past ten days, President Roosevelt, the heads of all Government war production agencies and the leaders of labor have given Congress the plain truth about the current labor situation.

If the gentlemen who are yelling for labor's scalp are sincere about wanting to win the war, if they are honest in saying they are only seeking the nation's welfare, if they are actuated by no secret, hidden, selfish motives, they should shut up right now.

But they haven't. They're still yelling and shouting and ranting away at full blast. They are not only ignoring the truth but they seem to be just as enraged by it as the bull or elephant we mentioned a while ago.

They have been told by every informed Government official from the President down that the 40-hour week does not limit production, that it should be retained as a standard. Yet they are still howling for its abolition.

Playing the Nazi Game

They have been told by the same official experts that overtime pay is not increasing war production costs, that it is necessary as an incentive for higher production. Yet they still are demanding that overtime pay be wiped out.

They have been shown official records proving that labor's no-strike policy has been almost 100 per cent effective and they have been told that labor's voluntary cooperation is bringing far better results than any restrictive laws could produce. Yet they are still screaming for a measure outlawing strikes.

No wonder many people are beginning to ask themselves whether the enemies of labor are not deliberately trying to sabotage the nation's war effort and give aid and comfort to the enemy! War production Director Nelson and Wage-Hour Administrator Walling have warned that the senseless, endless, baseless, smear against labor is doing that very thing—playing into the hands of the Nazi propagandists.

CHANGES IN FINLAND

By Maurice Feldman in The Nation

In recent months the political life of Finland has undergone drastic changes which have hardly been noticed abroad. Today Finland is governed by a military dictatorship entirely under German control. President Risto Ryti in his speeches has violently assailed the British plutocracy and the "slave treaty" of Versailles. One of the best known of Finnish historians, Jalmari Jaakkola, in a book entitled "Finland's Eastern Problem," has raised the cry of Lebensraum for Finland and claimed even districts around Leningrad as Finnish. Professor Jaakkola's book has been made a compulsory textbook in all high schools and has been translated into Swedish, German, French and English. The Finnish Nazi newspaper Kansallissosialisti declared that it is for Finns what "Mein Kampf" is "for our brothers in arms... the confession of our faith," adding, "With the help of the German people and their great Fuehrer, Adolf Hitler, our leader, Mannerheim, will obtain for Finland the place it deserves under the sun."

Ryti's tirades against Great Britain and Jaakkola's book were also enthusiastically welcomed by the Ajan Suunta, organ of the Patriotic People's Movement, the Finnish fascist party. "If you worry about the outcome of the war, or what might happen to us all in the future," Dr. Raily says, "try this plan:

This party has eight seats in the Finnish Diet and is often supported by representatives of the National Coalition Party, with twenty-five seats, and of some other parties which have suddenly developed National Socialist leanings. The majority of the Diet, however, is made up of representatives of the Social Democratic Party, with eighty-five seats, and of the Swedish Party, with twenty-five seats. These two parties and in general the Agrarian League, with fifty-six seats, still stand for democracy and strongly oppose the imperialists, militarists, and Quislings. The organ of the Finnish Social Democrats, the Suomen Sosialdemokratia, has sharply disputed the claims of Mannerheim, Ryti, and Jaakkola for a Finnish Lebensraum. On January 3, 1942, it said in its leading article, "In Finland the problem of Lebensraum has never existed. The Lebensraum of the workers is freedom. The workers, who have shown that they know their duties, know also their rights."

The same newspaper declared on the following day: "The Finnish people are longing for peace, and the first thing to do is to stop military operations. Finland's policy has never been and must never be a policy of imperialist aggression." The trade unions are also demanding peace. Their leaders recently called on Premier J. W. Rangell and told him they could not guarantee order and discipline in plants and among the unemployed unless the government made

peace immediately and removed all Gestapo officials from Finnish bureaus. The union leaders referred to the great scarcity of supplies and the rise in prices and pointed out that while Finland was short of almost every kind of food, German soldiers were sending home food parcels weighing ten pounds. They also protested against the intention of the Finnish government and the German authorities to send all Finnish unemployed to Germany.

That conditions in Finland are going from bad to worse was confirmed by the editors of reputable conservative and liberal newspapers in Sweden—such as the Göteborgs Posten, the Dagens Nyheter, and the Sydsvenska Dagbladet—who recently returned from a trip through Finland. Finland's export trade, which before the war consisted mainly of lumber and pulp for Great Britain and the United States, is today entirely cut off. Its agriculture, which is chiefly stock-raising, has suffered tremendously because no fodder can be imported from overseas and the farmers in consequence, are forced to slaughter their cattle. Discontent is growing among the farmers and workers.

Under Nazi pressure hundreds of liberal politicians, journalists, and professional men have been arrested as Communists, though in fact their views were anything but radical. The fate of such left-wing Social Democrats as K. H. Viik, the former secretary of the party, and the deputies Rybma and Sundström is unknown. In Helsinki and other cities short-wave radio sets have been confiscated to prevent the people from listening to Finnish broadcasts from London. According to a report from Stockholm, control of Finnish policy has been shifted from the Diet to the General Staff of the army. Baron Mannerheim is said to have declared in a Cabinet meeting shortly before Christmas, "If the Diet does not want to obey, we will chase it out of Finland. There was nothing but talk until we started marching shoulder to shoulder with Germany. The time for action has now arrived."

Mannerheim and his officers, 85 per cent of whom belonged to the Nazi Lappo movement, are today the masters of Finland. The Finnish army, however, enjoys only as much freedom of movement and can exercise only as much influence on domestic policies as the German Nazis will permit. Sweden, because of its close ties with its neighbor—Finland belonged to Sweden from 1155 to 1809—feels great sympathy for the Finnish people and has repeatedly tried to persuade the government and Mannerheim to make peace. But all its endeavors to act as an intermediary have failed. Relations between the Finnish Quislings and the democratic Swedes have now deteriorated. Swedish newspapers are prohibited in Finland, and the Swedish government is often sharply attacked in the press. The movement to send Finnish children to Sweden was discontinued on account of German interference. The Uusi Suomi, organ of the National Coalition Party, has contended that food should be sent to Finland but that Finnish children should not be sent to Sweden. The widening breach between the Finns and the Swedes is fostered by the Nazis. Recent actions against the 1,700 Finnish Jews were of course inspired from Berlin.

TRUE IT IS

Labor disgraces no man; unfortunately you occasionally find men disgrace labor.—Edward Everett Hale.

THE CALL TO THE COLORS IS A CALL FOR DOLLARS



Dig deep. Strike hard. Our boys need the planes, ships, and guns which your money will help to buy.

Go to your bank, post office, or savings and loan association. Tell them you want to buy Defense Bonds regularly, starting now.